«Норуот күүһэ — көмүөл күүһэ!»

Энгсиэли

2013 сыл
От ыйын
20 күнэ
Субуота
№ 99-100 (10870)

1935 сыл алтыннаы 5 күнүгэр төрүттэммитэ

Нам улууһун хаһыата

1996, 2005, 2009 сылларга «Сыл бастыҥ хаһыата»

Оттоохун-2013

АЛБЫТ ДЬЭ ХОҤУННА ЭРЭЭРИ...

Нэһилиэктэрбит үгүс хаһаайыстыбалара от ыйын ортотуттан оттоохуҥҥа дьэ күргүөмүнэн киирдилэр диэн тыа хаһаайыстыбатын управлениетын үлэһиттэрэ иһитиннэрдилэр.

Билигин ходуһаҕа 1795 киһи, 479 трактор араада үлэлээн эрэллэр. Улуус үрдүнэн от ыйын 18 күннээҕи туругунан барыта 1565 га ходуһа охсулунна, 895 эрэ тонна от кээһилиннэ, рулоннанна. Оттоохуммут тэтимин нэһилиэктэринэн көрдөрдөххө маннык (кээһии рулон, тоннанан): Үөдэй – 40 т, 1 Хомустаах – 34 т, Партизан – 7 т, Никольскай – 62 т, Хамаҕатта – 0, Хатыҥ Арыы – 144 т., Бөтүҥ – 35 т, Модут – 58 т, Хатырык – 106 т, Маймаҕа – 4,5 т, Түбэ – 55 т, Арбын – 32 т, Көбөкөн – 136 т, Фрунзе – 0,2 Хомустаах – 82 т, Искра – 0, Таастаах – 0, Салбаҥ – 20 т, Ленскэй – 3 т. Мантан көстөрүнэн оттоохун саҕаланыыта соччото суох. Сорох нэһилиэктэр көстөрүн курдук биир да тонна оту чөкөтө иликтэр.

Мантан инньэ күн-дьыл уустуктардаах буолуох курдук. Онон мүлчүргэннээх күннэр үүннүлэр. Соруктар улаханнар. Биэтэк өссө да ыраах. Хойутаан, тардыллан оттоохуну саҕалаабыт дьон быһыытынан мантан ыла биир да күнү сүтэрбэт курдук турунан үлэлиэҕиҥ! Кэлэр кыстыкка тотоойу аһылыктаах буолуубут бэйэбит илиибитигэр. Онон элбэҕи оттуур туһугар туохтан да иҥнибэккэ иннибит диэки түһүнэн кэбиһиэҕиҥ!

И. ИВАНОВ

Быыбар-2013

БЫЫБАР ТУҺУНАН ӨЙДӨБҮЛ ЫЛЛЫЛАР

От ыйын 15 к. улуустааҕы библиотекаҕа «Биир ньыгыл Россия» партияттан быыбарга кандидаттарыгар уонна чилиэннэригэр семинар ыытылынна. Семинарга улуустааҕы политсовет секретара Н.В. Слепцов, политсовет чилиэнэ И.Р. Попов, Дьокуускайтан Президент уонна СР правительствотын администрациятын иһинэн СР ис политикатын уонна СМИ департаменын салайааччытын солбуйааччы Э.Т. Мярикянова, бу администрация социолог-психолога Л.И. Алексеева кыттыыны ылылар, кандидаттарга уонна быыбарга үлэлиир дьоҥҥо быыбардыыр компанияҕа агитационнай-пропагандистскай үлэни хайдах ыытарга сүбэ-ама биэрдилэр.

В. РЫКУНОВА

Быыбар хрониката

ИСТИҤ КӨРСҮҺҮҮЛЭР

От ыйын 16 күнүгэр «Нам улууһа» МТ баһылыгын дуоһунаһыгар кандидат А.П. Атласов киин балыыһа поликлиникатын коллективын кытта көрүстэ. Манна 30-ча эмчит кыттыыны ылан кандидат үлэтин-хамнаһын, бэйэтин туһунан иһитиннэриитин, улуус инники сайдыытыгар көрүүлэрин билистилэр. Эдэр специалистарга олорор дьиэ суоҕа, дьиэ туттарга уһаайба көстүбэтэ, улуус киинин санитарнай туруга мөлтөҕө уо.д.а. кыһалҕалар хайдах быһаарыллыахтарын сөбүн туоһуластылар. Онно Александр Павлович хоруйдарын сэргээтилэр, бэйэлэрин этиилэрин оҥордулар.

* * *

Мантан салгыы кандидат А.П. Атласов эдэр предпринимателлэри, ыччат лидердэрин көрсөн улуус экономикатын, социальнай салааларын кэскиллээх боппуруостарын ырытыста. Ыччаты үлэ миэстэтинэн хааччыйыы, предпринимателлэргэ өйөбүл, туризмы сайыннарыы, салайар кадрдары үөрэтии, үлэнэн хааччыйыы о.д.а. дьоһун суолталаах түгэннэргэ санааларын атастастылар. Көрсүһүү түмүгүнэн ыччаттар кандидакка ситиһиилэри баҕардылар уонна балаҕан ыйын 8 күнүгэр буолуохтаах быыбарга өйүүллэрин биллэрдилэр.

* * *

Бу күн киэһэтигэр улуус баһылыгар кандидат Александр Атласов «Энгсиэли-такси» Нам – Дьокуускай маршрукка пассажирдарга өнгө оҥорор коллективы кытта көрсүүтэ аһаҕас кэпсэтии, санаа атастаһыытын сиэринэн барда. Коллектив салайааччыта А.П. Кутуков маннык өнөну оҥорор дьоҥҥо болҕомто наадатын, массыыналар стоянкаларын кэҥэтиини, пассажирдарга хахха, навес оҥоруутун ыйда. Александр Павлович маны быыбар иннинээҕи программатыгар болҕомтоҕо ылан үлэлииргэ бэлэмин эттэ. Мустубут 20-тэн тахса суоппардар буолаары турар быыбарга А.П. Атласовы биир санаанан өйүүллэрин эттилэр, ситиһиилэри баҕардылар.

* * *

От ыйын 17 күнүгэр Ил Түмэн депутатыгар кандидат Н.И. Румянцев уонна улуус баһылыгар кандидат А.П. Атласов Көбөкөн, Фрунзе уонна Арбын нэһилиэктэригэр тиийэн олохтоохтору кытта көрүстүлэр, олох-дьаһах хаамыытын билистилэр. Николай Румянцев итэҕэллээх киһитэ А.И. Васильев кандидаттар инники былааннарын, көрүүлэрин билиһиннэрдэ.

Өйүүр бөлөх

Доруобуйа баар – күндү баай

■ Интервью

ЛЕОНИД СЛЕПЦОВ: «СИТИСПИТ ҮЛЭБИТ ТҮМҮГҮН ЫҺЫКТЫМЫАҒЫҢ»

Быйыл Нам улууһугар доруобуйа харыстабылын 115 сыла бэлиэтэнэр. Бу улахан даатанан сибээстээн улуустааҕы кылаабынай быраастан Л.А. Слепцовтан туох ситиһиилэммиттэрин, үлэ хайдах баран иһэрин туһунан кэпсииригэр көрдөстүм.

– Леонид Алексеевич, бу сылга Нам улууһугар доруобуйа харыстабылын 115 сыла туолла. Бу даатаны туох ситиһиилээх көрүстүгүт?

– Улахан ситиһиибитинэн 2011 сыллааҕы үлэбит көрдөрүүтүнэн республика үрдүнэн улуустааҕы балыыһалар ортолоругар бастакы миэстэни ылбыппыт буолар. Ол кыайыыбытын 2012 сыллаахха бигэргэтэн, сыл түмүгүнэн эмиэ бастаан таҕыстыбыт. Куоталаһыыга 3 критерийинэн көрөн түмүгү таһааараллар. Бастакытынан, үп боппуруоһа: тыырыллыбыт үп сөпкө туһаныллыыта (сыаллаах, сыала суох туһаныы). Иккиһинэн, былааннаммыт үлэ туолуута: оҕо төрөөһүнэ, медицинскэй көмөнү оҥоруу хаачыстыбата, инфаркт, инсульт курдук ыарыылартан өлүү ахсаанын аччааһына. Үсүһүнэн, бэрэбиэркэлиир надзор өттүттэн хонтуруол. Манна федеральнай, республиканскай уонна олохтоох хонтуруоллуур инстанциялар бары киирэллэр. Билиҥҥи үйэҕэ бэрэбиэркэ үлэтэ олус кытаанаҕын бары билэбит. Дьэ, бу 3 критерийи толору итэҕэһэ суох ааһыахтааххын. Бу барыта, биллэн турар, биһиги балыыһабыт үлэһиттэрин сыралаах үлэлэрин түмүгэ. Ону таһынан биир улахан үөрүүбүтүнэн саҥа поликлиника тутуллан үлэҕэ киирбитэ буолар.

– Эн салайааччы быһыытынан бу сылларга үлэҕэ саҥа хаамыынан, туох саҥа хардыылары оҥордуҥ?

– Кылгастык билиһиннэрдэххэ, 2010 сылга республика үрдүнэн улуустааҕы балыыһалартан бастакынан пилотнай бырайыагынан хамнас төлөөһүнүгэр отраслевой системаҕа киирбиппит (ОСОТ). 2011 сылга «Модернизация» программа олохха киирбитэ. Бу программанан стационардарга урукку өттүгэр суох элбэх саҥа медицинскэй аппаратуралар анаммыттара, эмптомп көрүллүбүтэ, автопарк саҥардыллан 6 санитарнай саҥа массыына кэлбитэ үлэлиирбитигэр көмө буолаллар. 2012 сылга муниципальнай тэрилтэттэн бюджетнэй, ол эбэтэр государственнай учреждениеҕа көспүппүт. 2013 сылга улуустар балыыһаларыттан бастакынан эмиэ пилотнай бырайыагынан үлэбит төлөбүрүгэр саҥа контрагы олоххо киллэрэргэ сөбүлэстибит. Бу бырайыак бу сыл алтынньы ыйыттан киириэхтээх. Манна республика үрдүнэн 3 тэрилтэ киирдибит: 2 №-дээх республикатааҕы балыыһа, ЯРПНД уонна биһиги. Эффективнэй контракт диэн тугуй диэтэххэ, хас биирдии үлэһиккэ үлэтинэн көрөн хамнас төлөнөр, манна критерийэ эмиэ элбэх.

– Онтон поликлиникабыт дьиэтэ саҥа эбит буоллаҕына, стационарнай балыыһалар туруктара хайдаҕый?

– Дьэ, ити бары да саамай долгуйар боппуруоспут. Стационар дьиэлэрэ эргэрдилэр. 2012 сыллаахха федеральнай уонна республиканскай бюджеттэн капитальнай өрөмүөнҥэ көрүллүбүт харчы суумата барыта толору туһаныллан өрөмүөн оҥоһуллубута. Ол үрдүнэн кыһынын 2 №-дээх стационар тымныйан ыксата сылдьыбыта. Бу боппуруоска Доруобуйа харыстабылын министерствотын ГКУ УОД директора В.С. Куцов салайааччылаах бэрэбиэркэ комиссията тахсан өрөмүөн үлэтэ сөпкө барбытын, дьиэ эргэрэн истиэнэтэ итиини туппат буолбута улахан оруолу оонньуурун быһаарбыта. Ол иһин бу сылга бэйэбит күүспүтүнэн кырыыһатыгар уонна муостатыгар сылытар үлэлэр ыытыллыахтаахтар. 2013 сылга капитальнай өрөмүөнҥэ былааннаммытынан 4 мөл. солк. көрүлүннэ. Мантан 2,5 мөл. солк. сэллик диспансерын өрөмүөнүгэр, 600 тыс. солк. Көбөкөн участковай балыыһатын кырыыһатыгар, 400 тыс. солк. 2 Хомустаах балыыһатын таһын бүрүйүүгэ, 200 тыс. солк. Маймаҕа ФАПын ис өттүн оҥорууга, ону таһынан сытар таас балыыһа (1 №-дээх стационар) бастакы этээһин көрүдүөрүн муостатын өрөмүөннэригэр тыырылынна. Бэйэбит күүспүтүнэн роддом косметическэй өрөмүөнүн, Партизан амбулаториятын ититэр систематын реконструкциятын оҥорорго былаан баар. Инвестбюджеттэн киирбит 1 мөл. 600 тыс. солк. Хатырыкка саҥа тутулла турар модульнай балыыһа аллараа өттүттэн сылытыытыгар барыахтаах.

Түгэнинэн туһанан бары бииргэ үлэлиир коллегаларбын өссө төгүл үбүлүөйбүтүнэн эҕэрдэлиибин уонна бу бары ситиспит улахан үлэбит түмүгүн ыһыктыбакка өссө ситиһиилээхтик үлэлиирбитигэр, барыгытыгар доруобуйаны, дьиэ кэргэҥҥитигэр дьолу-саргыны баҕарабын.

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

Быыбар-2013

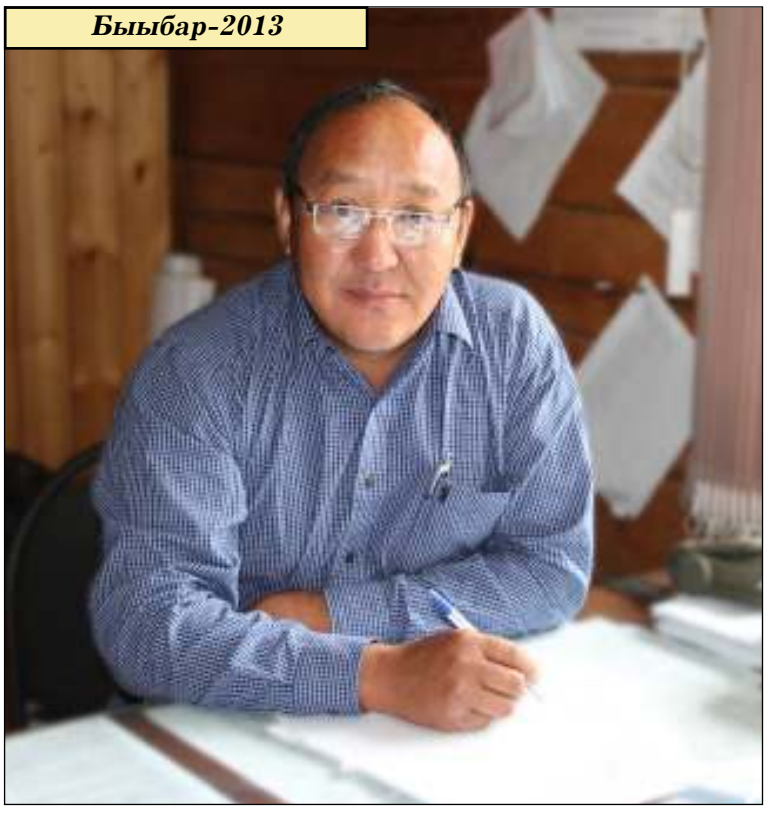

■ Интервью

УЛУУС БАҺЫЛЫГАР – ИККИ КАНДИДАТ

Балаҕан ыйын 8 күнүгэр Нам улууһугар 5 өрүттээх быыбар буолуоҕа: Ил Түмэн депутатыгар 1 мандаттаах уокурукка, Ил Түмэн депутатыгар партийнай испииһэгинэн, улуус баһылыгын быыбара, улуус сэбиэтин депутаттарын быыбара, Фрунзе, Түбэ, Хатырык нэһилиэктэрин баһылыктарын быыбара. Быыбарга бэлэмнэнии үлэтэ хайдах баран иһэрин туһунан Нам улууһун быыбардыыр комиссиятын председателиттэн В.Н. Мохначевскайтан ыйыталастым.

– Нам улууһугар балаҕан ыйын 8 күнүгэр буолар быыбарга бэлэмнэнии үлэтэ календарнай былаан быһыытынан ыытылла турар. 2013 с. тохсунньу 1 к. туругунан Нам улууһугар быыбардааччылар ахсааннара 14690 киһи.

2013 с. тохсунньу 25 к. 1-5 №-дээх улуус депутаттарын сэбиэтин мунньаҕын быһаарыытынан 19 мандаттаах улуус депутаттарын сэбиэтигэр 13 араас мандаттаах уокурук тэрилиннэ: 8 биир мандаттаах (Үөдэйдээҕи уонна Ленскэй нэһилиэккэ биир мандаттаах 7 уокурук), 4 икки мандаттаах (1 Хомустаах, Хамаҕатта, Заречнай уонна Хатырык), 1 үс мандаттаах (Хатыҥ Арыыга).

2013 с. тохсунньу 1 к. 10-р №-дээх улуус баһылыгын дьаһалынан бүгүҥҥү күҥҥэ 27 быыбардыыр учаастак тэрилиннэ, манна 163 чилиэн үлэлиэҕэ. Кэнники сылларга быыбар сокуонугар элбэх уларыйыы киирбитэ. Ол курдук билигин ИКМО чилиэннэрэ барыта партиялартан туруналлар, быһаарыы коллегиальнайдык ылыныллар. Председатель үлэтэ – тэрээһин, 27 быыбардыыр учаастактарга барыларыгар быыбар сокуонугар, Конституцияҕа олоҕуран быыбары тэрийии, быыбар ыраас, чиэһинэй буоларын ситиһии. 7 быһаарар куоластаах чилиэннээх комиссия тэрилиннэ. Өйдөммөт түгэн таҕыстаҕына чилиэннэр куоластаан быһааралар. Комиссия быыбардааччы бырааабын көмүскүүргэ, хонтуруоллуурга, быыбардыыр учаастакка сокуон тутуһулларын туһугар үлэлиир. 2013 с. муус устар 11 к. 11/5-5 №-дээх СР киин быыбардыыр комиссиятын уурааҕынан улуустааҕы быыбардыыр комиссия быһаарар куоластаах чилиэннэринэн ананнылар: Мохначевскай Вячеслав Николаевич, 1966 с. төрүөх, үрдүк үөрэхтээх, СР МЧС ГИМС Намнааҕы учаастагын салайааччы, «Биир ньыгыл Россия» партияттан, Харитонова Анна Александровна, 1984 с. төр., орто анал үөрэхтээх, «Намкоммунтеплоэнерго» ОАО квартплатаҕа специалиһа, үлэтиттэн быыбардааччылар мунньахтарын этиитинэн. 2013 с. ыам ыйын 28 к. 12/19-5 №-дээх ЦИК уурааҕынан В.Н. Мохначевскай улуустааҕы ИКМО председателинэн анаммыта. Улуус дьаһалтатын дьиэтигэр 308 №-дээх кабинекка улуустааҕы ИКМО (избирательная комиссия муниципального образования) үлэлиир, телефона – 42-3-43.

От ыйын 15 күнүнээҕи туругунан улуус баһылыгын дуоһунаһыгар А.И. Ильин уонна А.П. Атласов туруорулуннулар уонна регистрацияҕа документтэрин биэрдилэр. Билигин кинилэр документтэрэ бэрэбиэркэлэнэ сылдьар. Онтон Нам улууһун депутаттарын сэбиэтигэр от ыйын 15 күнүнээҕи туругунан 5 №-дээх Хатыҥ Арыытаааҕы уокуруктан 1979 с. төр., Нам селотугар олорор, чаһынай предприниматель Протопопова Ольга Николаевна «ЛДПР» партияттан туруорулунна. Улуус баһылыгын дуоһунаһыгар уонна улуус сэбиэтин депутатыгар турунар кандидаттар документтэрин ылыы от ыйын 29 күнүнэн түмүктэнэр.

Улуус олохтоохторун буолаары турар, нэһилиэкпит, улууспут, республикабыт олоҕун тупсарыыга туһаайыллыбыт быыбарга актыыбынайдык кыттаргытыгар, онтон кандидаттары бэйэ-бэйэни убаастаан ыраас, чиэһинэй быыбар иһин дьулуһаргытыгар ыҥырабын.

Кэпсэттэ В. РЫКУНОВА

Эрэйдээх этигэс

НААДАЛААХТАР ДУО?

Сэттэ сылы быһа үөрэммит быраастар этэлләринэн киһи-аймах аһаабыт аһа, испит уута ортотунан 3 чааһынан таска тахсыахтаах диилләр. Дьэ, ол иһин уопсастыбаннай сирдэргэ, маҕаһыыннарга уо. д.а. сылдьар, өр уочараттыыр сбербаҥҥа, үһуннук аһыыр, бырааһынныктыыр остолобуойдарга, кулууптарга, айанныыр суолбут тохтобулларыгар туалет диэн киэргэтэн, дьиҥинэн уборнайдары тутууга, айылҕа соругун толорор туалеттары тутуу, сорох сирдэргэ суоҕа эрэйдиир. 10 тыһыынча киһи мунньустар ипподромугар ити наадалаах дьиэ көстүбэт.

Россия президенэ В.В. Путин мээнэ ойуурга көҕүрэтинэрбитин бопто диилләр. Онон ити боппуруос куораттарга, биһиэхэ да күүскэ турар чинчилээх. Күөх тыабытыгар уоҕурдуу наада буолан баран, наһаалаабыппытын биллилэр быһыылаах. 1 Хомустаахха «Аартык» диэн улахан маҕаһыын баарын бары билэҕит. Итинтэн опыт ылыахха. Маҕаһыыҥҥа атыылааһа кэлбит киһи «ыгыллыбакка» наадатын көрдөөн, булан тахсарыгар бастакы, бастыҥ усулуобуйа буолар. «Талба» ырыынак сөпкө, дьон кыһалҕатын таба өйдөөтө. Үһүн уочараттаах сбербаҥҥа, түүнү быһа аһыыр остолобуойбутугар наадалаах дьиэбит суох.

1991 сылтан элбэх улуус баһылыгын быыбардаатыбыт. Бары биэс төгүл ырааҕы чугаһатан көрдөрөр бинокллаах үлэлээтилэр. Олох чугаһы, атахпыт анныгар сытары көрбөтүлэр. Холобур, Нам сэлиэнньэтигэр куораттан кэлиигэ ааппыт-суолбут суруллубата. Нэлэгэр диэн Даадары, Даадар диэн Нэлэгэри көрдүү сылдьааччы ыалдьыт элбэх, эбэтэр Нам кэллэ диэн НПК эбэтэр Нэлэгэр диэки түһэн хаалбыт айанныыттары көрсөөччүбүт. «Намҥыт ханна баарый?» – диэн ыйытан соһуталлар. 50 сылы быһа художественнай училищены тутан олорон, «Нам сэлиэнньэтэ» диэн сахалыы сургу суруйтарбатахпытыттан киһи кыбыстар. Худуоһунньук оҕолор босхо да суруйан туруоран биэриэ этилэр. Ити биноклынан ырааҕы көрөллөрө бэрт.

Үрүҥ дьиэ тулатыгар суон турбалары, хата, аҕыйах күннээҕитэ үчүгэйдик оҥорон кэбистилэр, биэс сылы быһа дьоппуон массыыната «иһин» аалларан биэрдэ. Ленин уулуссатыгар 150 миэтирэ усталаах аспаалы көтүрэн тиэйэн баран, сылтан ордук сытыаран баран, балтараа күнүнэн үчүгэй баҕайытык аспааллаан кэбистилэр. «Ямочнай» өрөмүөнү дьэ кыайан эрэллэр диэн испитигэр үөрүөх санаа киирэр. Аспаал суолламмыппыт 15 сылын туолара чугаһаата ини. Бэлиэтээн ааһар сөп этэ.

Хамаҕаттаҕа «Кытыл», «Эгэлгэ» диэн сахалыы ааттаах маҕаһыыннар кэннилэриттэн «Универ» кэлэр. Тоҕо сахалыы буолбатаҕай диэн мунаарабын. Хамаҕаттаҕа уу сахалыы тыллаахтар элбэхтэр ээ, сүбэлэтиэххэ сөп этэ. Саҥа тэринэр тэрилтэлэр сахалыы ааттаналлара дөбөҥ түргэн, онтон ааты уларытыы харчыга турар. Эрдэттэн толкуйдуохха. «Любава», «Люси», «Ника» эргинэр табаардарыгар, үлэлэригэр барсар суолтаны биэрбэттэр. Суолтаны биэрбэтэх өрүттэрбитин суруйдум. Барыбытыгар сыһыаннаах.

Аһыыр аспыт хаачыстыбатын «Ростехсаннадзор» бэрэбиэркэлии сатыыр быһыылаах, ол гынан баран, «сүөкэнэр» сирбитин элбэтэргэ, ыйыы-кэрдии кини функциятыгар киирбэт быһыылаах. Помойа, сыбаалка, ыт, куоска, сүөһү-сылгы өлүктэрин хараллыыта кыайтарбат буоллаҕа буолуо. Суор, тураах, ыт көмөлөөн баччаҕа тиийдэхпит. Чэ, ити улахан тиэмэ, тохтуум.

Константин ЕРЕМЕЕВ,
Кыһыл-Сыыр.

Мин маннык этиилээхпин

КЭРЭ ЭЙГЭ КЭРЭҺИТЭ БУОЛАН...

Улууска быйыл Гаврил Гаврильевич Слепцов-Дьиэрэҥкэй сырдык кэриэһигэр «Айылҕа маанылаабыт киһитэ» диэн ахтыы-киэһэтэ буолан ааста.

Хас киһи аайы бэриллибэт сүдү талааннаах киһибитин – самодеятельнай композиторы, импровизатор-хомусчуту, Россия культуратын туйгунун, «Хомус» оҕо саадын музыкальнай салайааччытын, художник, уус чулуутун, бары өттүнэн айылҕа хатаҕалаабыт маанылаах киһибитин ахтан-санаан, кэриэстээн аастыбыт. Гаврил Гаврильевич биир дойдулаахтара, бииргэ үлэлээбит коллегалара, доҕотторо, оҕолоро, чугас дьонноро кини олорон ааспыт олоҕун кэрэбэлиэ түгэннэрин, айар-тутар дьоҕурун, талааныгар сүгүрүйэллэрин бэлиэтээтилэр. Дойдутун Суон Тиит дьоно-сэргэтэ, чуолаан Вера Егоровна Максимова үп хомуйан сүүрэн-көтөн, культура отделлара, чугас дьоно өйөөн 2001 с. Москваҕа ырыанныыгын хомуурунньуга тахсан күн сирин көрбүтэ. Ырыалара киэҥ Сахабыт сирин устун ыллана, дуораһыйа көппүтэ. Хас биирдии саха киһитин дуураһатын таарыйар «Төрөөбүт алааскын эн таптаа», «Мин алааспар кэллим», «Току-току ньээм-ньээм», «Аттар», «Мичээрдэр» уо.д.а. ырыалара киһини хайаан долгуппат буолуоҕай.

Гаврил Гаврильевич төрөөбүт, улааппыт Муоматын Суон Тиитигэр биир дойдулаахтара «Дьиэрэҥкэй ыһыаҕа» диэн улахан ыһыах тэриллэрин, доҕотторо кини ырыаларын компакт-диск оҥорон киэҥ эйгэҕэ таһаарар былааннаахтарын биллэрдилэр. Кини аатынан конкурстары, семинардары, быыстапкалары тэрийэн, үүнэр көлүөнэ талааннарын арыйыыга тирэх буолуо этэ диэн санааларын эттилэр. Кини аатын үйэтитэн, үлэлээн ааспыт 2 Хомустааҕын саҥа бөһүөлэгэр Сэргэлээххэ тутуллар культура киинигэр Гаврил Гаврильевич Слепцов аатын иҥэрэри туруорсуоҕуҥ, культура киинэ аһыллар үөрүүлээх күнүгэр кини аата дуораһыйа ааттанар толору быраастаах.

Гаврил Гаврильевич 2 Хомустаахха бастакынан эстетическэй кини аһан оҕолору уруһуйга, ырыаҕа, дуобакка уһуйан, ансамбль тэрийэн нэһилиэк культурнай олоҕор күүскэ үлэлэспитэ. «Хомустааҕы таптаан ырыа гына ыллаан» диэн дойдубут өрөгөй гимнин тылын, мелодиятын айан, үйэлэргэ дойдуга тапталы туойар патриотическай тыыннаах ырыаны суруйан хааллардыта. Россия культуратын туйгуна буолар бэлиэҕэ тиийэ үүммүтэ. Онон бу этиини суолтаҕа ууран, культура министерствотынан бигэргэтиллэн олоххо киллэрэн, кини аатын үйэтитиэҕиҥ диэн дойдум дьонун, тус бэйэм баҕа санаабын этэбин. Гаврил Гаврильевич Слепцов – Дьиэрэҥкэй айан хааллардыта ырыалара хас биирдии киһини сырдыкка, кэрэҕэ ыҥыра, угуйа турдуннар!

Лидия ПЕСТРЯКОВА,
2 Хомустаах

Хааччыйыы хайдаҕый?

РЕСПУБЛИКАҔА БАСТАКЫНАН РЕГИСТРАЦИЯЛАННА

От ыйын 12 күнүгэр республика үрдүнэн Нам улууһугар аан бастакынан бэйэ баҕатынан харыстыыр баһаарынай хамаанда официальнайдык регистрацияланна. 75 боевой единицаҕа анамыт баһаарынай-техническэй сэбилэнии, боевой таҥас, анал тэрил үөрүүлээх быһыыга-майгыга уураах ыйыытынан нэһилиэктэр баһылыктарыгар туттарылынна. Ону таһынан территориальнай подразделениелары тэрийиигэ ыытыллыбыт ороскуоту сабарга 225 тыһыынча суумаҕа субсидия көрүлүннэ.

Арассыыйатааҕы ыксаллаах быһыыга-майгыга министерство региональнай управлениета этэринэн, маннык хамаандалар баһаарынай чаастара суох улуустарга тэриллэллэр. Былаан быһыытынан 2013 сылга 100 бэйэ баҕатынан харыстыыр баһаарынай хамаандалар, 14 дружиналар сэбилэниэхтэрэ. Баһаарынай охраналар общественнай тэрилтэлэрин өйүүргэ быйыл үп-мал өттүнэн өйөөһүҥҥэ 39,4 мөл. солк., харчынан 19,88 мөл. солк. көрүлүннэ. Уопсайа 7 баһаарынай сулууспа объектара тутулунна. Бу сыл түмүктэниэр диэри Нам сэлиэнньэтигэр аныгы стандартарга эппиэттиир саҥа баһаарынай чаас үлэҕэ киирэрэ бэлиэтэнэр.

Н. АНДРЕЕВА

Доруобуйа баар – күндү баай

МЕДИКТЭРТЭН КӨРДӨҺҮҮ

Быйыл кэтэһиилээх поликлиникабыт аһыллан абыраннабыт. Аны кырдьаҕастарга болҕомто эрэйиэх курдук буоллубут. Олох сайдар, ол хаамыытынан медицинскэй өнгө эмиэ тупсан, кэҥээн иһиэхтээх.

Бэс ыйын 6 күннээҕи «Кыым» хаһыакка «Кырдьаҕас доруобуйатыгар - болҕомтону!» диэн дьоҕус иһитиннэрии баар. Онно этиллэринэн, СР Доруобуйа харыстабылын министиэристибэтэ уонна өрөспүүбүлүкэтээҕи Роспотребнадзор Управлениетын холбоһуктаах мунньахтарыгар геронтология (кырдьыыны үөрэтэр салаа) уонна гериатрия (кырдьыы ыарыыларын уонна ону сэрэтэр, эмтиир ньымалары үөрэтэр) билиҥҥи туругун, кэлэр былааннарын кэпсэппиттэр. Ол түмүгэр хас да улууска киин балыыһаларыгар гериатрия кабинеттарын, стационардарыгар 10-нуу куойкалары арыйары быһаарбыттар. Олор истэригэр, хомойуох иһин, Нам улууһа киирбэтэх.

Биһиги улууспутугар Партизан нэһилиэгэр баар балыыһаны усулуобуйатын тупсаран кырдьаҕастарга анаан оҥороллоро буоллар диэн элбэх киһи баҕарар. Оннук анал балыыһа баара буоллар элбэх киһи хабыллан абыраныа, киин балыыһа отделениелара да кэм кырдьаҕастартан босхолонуо этэ. Кырдьаҕас киһи ыарыйдаҕына куруук миэстэ суох буолар. Мин ыам ыйын бүтүүтэ улаханнык приступтанан, бэйэбит бырааспыт көмө оҥорон баран ааспатаҕар, скорай ыҥырбытым. Ону вызовка сылдьар буолан хойутаабытыгар, тулуйумуна, бэйэм массыына кэпсэтэн киин балыыһаҕа барбытым. Приемнай покойга түүн буолан дьуһуурунай быраас кэлэн көрбүтэ, туһааннаах анализтары оҥорбуттара уонна ханна да миэстэ суох диэн тыбыс тымныыга (биир суорҕан суох) син система туруораннар, тыын ылан баран сарсыарданан төттөрү кэлбитим. Ити курдук саһырбыт дьоҥҥо өрүү даҕаны миэстэ кырыымчык буолара буолуо, онон анал отделение аһаллара буоллар диэн улуустааҕы доруобуйа харыстабылыттан көрдөһөбүт, бу боппуруоһу туруорсалларыгар баҕарабыт.

Балыыһа 115 сылынан доруобуйа харыстабылын эйгэтигэр үлэлиир үрүҥ халааттаах үтүөкэн дьоммутугар эҕэрдэ! Олохтоох нэһилиэнньэ чэгиэнчэбдик туруктанарыгар! Махталлаах үлэҕит ситиһиилээх буоллун!

М.Г. ВИНОКУРОВА,
Хамаҕатта

2013 сыл – Тыа сирин сайдыытын сыла

ДЬУЛУУРДААХ, ТУЛУУРДААХ ХОҺУУН ДЬОН

Улууспут кытыы, ыраах нэһилиэгэр – Арбыҥҥа көмүс көлөһүннэрин тоҕон туран сүөһү, сылгы иитэн, бултаан-алтаан, дохуоттанан олохторун саргытын айа-тута, түстүү сылдьааччы аҕыйаҕа суох.

Бу нэһилиэккэ тыа хаһаайыстыбатын салаатыгар үлэлии-хамсыы сылдьар 32 хаһаайыстыбаттан түөрдэ баанынай хаһаайыстыба. Үс баанынай хаһаайыстыба 1992-1993 сс. тэриллэн баччаанҥа диэри, үгүс ыараханы көрүстэллэр да, сылтан сыл хаһаайыстыбаларын кэҥэтэн этэҥҥэ тиийэн кэлбиттэр, атахтарыгар турбуттар. Төрдүс баанынай хаһаайыстыба – «Кириэстээх» - 2007 с. тэриллибит. Эмиэ атаҕар туран эрэр хаһаайыстыба буолар.

Баанынайдар бары уонтан тахсалыы ыанар ынахтаахтар, хастыы да үөрдээх сылгылаахтар. Бу хаһаайыстыбалартан аан бастакынан баанынай хаһаайыстыба тэриммит уонна биир үчүгэй, таһаарыылаах үлэлээҕинэн «Тэкиидэ» диэн Петр Егорович Бугаев хаһаайыстыбата буолар. Петр Егорович кэргэнинээн Ида Павловналыын 61 ынах-сүөһүнү, 28 сылгыны тутан олороллор. Хаһаайыстыба 27 ыанар ынаҕыттан, ньирэйгэ эмтэрбитин таһынан, күн ахсын 180-190 киилэ үүтү олохтоох арыы сыаҕар туттарар. Үүттэрин сыата ортотунан 4,0%. Быйыл хаһаайыстыбаҕа 24 ньирэй, 11 кулунчук төрөөбүт. Сыл аайы биэлэриттэн 80-90% төрүөҕү ылар эбиттэр. Сыл саҕаланыаҕыттан уопсайа 40 тонна үүтү ыабыттар. Итинтэн 22 тоннатын, мантан 54 центнери бэс ыйыгар, туттарбыттар. Сылтан сыл аайы сүөһүлэрин, сылгыларын ахсаанын эптэр эбэн иһэллэр. Былырыын 49 ынах сүөһүлээх эбит буоллахтарына быйыл 61 төбөҕө тиэрдибиттэр. Бу да сыыппаралартан көрдөххө Бугаевтар сүөһүлэрин, сылгыларын элбэтиигэ, боруодатын тупсарыыга, элбэх дохуоту ылыыга олохтоохтук ылсан, аҕан-суоттаан, дьаныһан туран үлэлиилээр эбит.

Ида Павловна, Петр Егорович иккиэн - элбэх оҕолоох ыаллар оҕолоро. Кинилэр төрөппүттэрэ колхоз, совхоз үлэтигэр элбэх сыраларын биэрбит турук үлэһиттэр этилэр. Онон кыра эрдэхтэриттэн тыа сирин араас үлэтигэр иҥнэн-толлон турбакка, үлэлииргэ-хамсыырга эриллибит-мускуллубут, буспут-хаппыт дьон буолаллар. Петр Егорович совхозка сүөһү көрөччүнэн, тутааччынан үлэлээбит, Намнааҕы булт промхоһугар 1986 сылтан өр кэмҥэ кадровай булчутунан сылдьыбыт. Онтон Ида Павловна М. Аммосов аатынан уонна «Көбөкөн» совхозтарга ыанньыксытынан үлэлээбит. Ол да иһин санаалара хотор буолан баанынай буолуу түбүктээх, сындыҕаннаах суолун таба тайанан үлэлии-хамсыы сылдьаллар. Бу ыаллар тус бэйэлэрэ сүөһү иитиилэрэ Ида Павловна М. Аммосов аатынан совхозка ыанньыксыттыы сылдьан ылбыт бириэмийэ ньирэйиттэн саҕаламмыт. Онно эбии дьонноро сүөһүлээн баанынай хаһаайыстыбаларын 3-4 ынах сүөһүлээх саҕалаабыттар.

Хаһаайыстыба билигин 3 трактордаах, 1 пресс-подборщиктаах. Техникаларын кредитинэн булуммуттар. Кредити төлөөн бүтэллэрэ бэрт кыра хаалбыт. Оттоохун бары көрүҥэр техниканы туттан оттуллар. Хаһаайыстыба 220 т оту оттоотоҕуна эрэ сүөһүтүн, сылгытын дьыл таһаарар. Оттуур сирэ тиийбэт. Бэйэтэ бас билэр 8,5 гектар ходуһалаах. Ону таһынан 18,5 гектардаах ходуһаны арендаҕа ылбыт. Онон ити сиригэр эбии сүөһүтэ суох дьонтон моойдоһон 170-ча тонна оту оттуур. Тиийбэт отун сыл ахсын онтон-мантан атыылаһан эбинэр. Онон сүөһү аһылыгын булунууга мэлдьи эрэйдэнэр эбит. Кыһалҕата манан эрэ муҥурдамматах. Ол курдук элбэх сылгылааххын диэн нэһилиэк сүөһүнү отордотор пунугар чугаһаппатахтар. Онон сылгытын халаан уututтан куоттарар туһуттан сылгы базатын бэйэтин күүһүнэн туттубут. Онтуката быйыл саас өрт уотуттан умайан хаалан ытыһын сотуннарбыт.

Петр Егорович толору механизациялаах 100 миэстэлээх хотону, 50 миэстэлээх сайылыгы, сылгы базатын туттар былааннаах. Онон дьиҥнээх хаһаайын киэбин туппут, турунуулаахтарын, дьоҕурдаахтарын, сатабыллаахтарын чахчы көрдөрбүт, ылыммыт дьыалалара туругурарын туһугар сүрэхтиин-быардыын ыалдьан үлэлииллэрин дакаастаабыт дьоҥҥо тыа сирин сайыннарыыга туһуламмыт программаларга киллэриллэн, сөптөөх өйөбүлү ылыыларыгар, чэпчэтиилэри туһаныыларыгар улуус тыатын хаһаайыстыбатын управлениета, СР тыатын хаһаайыстыбатын министерствота көмөлөһүөхтэрин наада. Маннык дьону кэмигэр, сөптөөхтүк өйүүр буоллар, үлэлэрэ өссө таһаарыылаах, туруктаах буолуох этэ.

Петр Егорович төһө да баанынайдыыр курдук ыарахан, түбүктээх үлэлээх буоллар, онон эрэ муҥурдаммакка, дойдутун сирин-уотун, кыылын-сүөлүн харыстыыр-араҥаччылыыр баҕаттан индивидуальнай предприниматель буолан Алдан өрүс уҥуор 27 тыһ. гектардаах бултуур-алтыыр сири көрүүгэ-харайыыга, сөптөөхтүккөдьүүстээхтик туһаныыга анаан быстаран ылан булчуттар кэлэн түһэр, сынньанар базаларын туттара сылдьар. Бу базаҕа Арбын оскуолатын үөрэнээччилэрэ «Модун» диэн программа чэрчитинэн сынньаныахтаахтар, өбүгэлэрбит үгэстэригэр, абыычайдарыгар, сиэрдэригэр-туомнарыгар иитиллиэхтээхтэр, бултуурга, балыктыырга үөрэниэхтээхтэр. Онон Петр Егорович ыччатын кэскилин түстүүр бу үтүө саҕалааһынын хайгыахха эрэ сөп.

Бугаевтар дьиэ кэргэттэрэ нэһилиэк общественнай олоҕор көхтөөхтүк кытталлар. Кинилэр олохтоох оскуолаҕа меценаттар, оскуола материальнай базата хаҥыырыгар куруутун биир бастакынан көмөлөһөллөр, нэһилиэк араас таһымнаах тэрээһиннэригэр мэлдьи спонсордыыллар.

Бу иллээх дьиэ кэргэн үс оҕолоохтор, 2 сиэннээхтэр. Икки бастакы оҕолоро иккиэн идэлээх үлэһиттэр. Үһүс оҕолоро үөрэнэр. Оҕолорун кыра эрдэхтэриттэн хаһаайыстыба бары үлэтигэр көмөлөһүннэрэн иппиттэр. Билигин оҕолоро тустаах үлэлэрин таһынан, быыс эрэ буллаллар, дьонноругар илиилатах, күүс-көмө буолаллар. Петр Егорович, Ида Павловна дойдуларын, дьоннорун-сэргэлэрин туһугар туһуламмыт түбүктээх дьарыктарыгар таһаарыылаах үлэлэрэ, ситиһиилэрэ элбэх Бочуотунай грамоталарынан, Махтал суруктарынан бэлиэтэммит. Хаһаайыстыба аҕа баһылыга «Тыа сирин сайыннарыыга кылаатын иһин» диэн анал бэлиэ хаһаайынын аатын ылбыт, үлэ ветерана буолар чиэскэ тиксибит. Ааспыт сыл түмүгүнэн Бугаевтар иккиэн РФ тыатын хаһаайыстыбатын министрин Махтал суругун туппуттар.

Бугаевтар чахчы хоһуун, туохтан да иҥнибэт-толлубат үлэһит дьон буоланнар бачча улахан хаһаайыстыбаны тутан, дьаһанан, тэнитэн олороллор. Дьэ, сүүрбэттэн тахса ынаҕы, биир оччо ньирэйи күн ахсын илиинэн ыахха, көрүөххэ-истиэххэ, аһатыахха-сиэтиэххэ диэтэххэ ылбыччча киһи соруммат, кыайбат үлэтэ. Арай колхоз саҕана ийэлэрбит, эдьиийдэрбит барахсаттар маннык үлэлииллэрэ-хамсыыллара. Билигин атын кэм. Онон бу барахсаттар күннэтэ көрсөр ыарахан үлэлэрин, сүөһү иитиитигэр, саҥа технологияны, механизацияны киллэрэн эрэ чэпчэтиэххэ сөп. Оччоҕо оҥорон таһаарыылара өссө элбиэ, үлэлэрэ лаппа сэргэхсийиэ, чэпчиэ этэ.

Сэһэргэһиибит быыһыгар Петр Егорович: «Баһылыгынан Николай Анатольевич туруоҕуттан нэһилиэкпитигэр үлэ-хамнас быдан сэргэхсийдэ. Оскуолабыт сотору үлэҕэ киириэхтээх. Бөһүөлэк соҕуруу өттүнээҕи ыалларга киин котельнайтан ититэр ситим тардылынна. Нэһилиэк бүтэйин тутууга анаан сиэрдийэ, остуолба маһын бэлэмнээһиҥҥэ баанынайдар, нэһилиэк дьоно бары «Үтүө дьыала» чэрчитинэн тахсан көхтөөхтүк субуотунньуктаатыбыт. Быраҕыллыбыт «Үүнэр» диэн сайылыгы сөргүтүүгэ үлэ саҕаланна. Баһылык инники былааннара хара баһаам. Нэһилиэкпит туһугар ыытыллар үлэлэргэ ким тугу кыайарынан кытта сатыыбыт, кыттыахпыт даҕаны. Түмсүүлээх буоллахпытына туох барыта кыаллыа.

Нэһилиэк соҕуруу, хоту өттүгэр сайылыктар тутуллан бүтүөхтэрин наада. Сайылыктааһын атаҕар турара буоллар үгүс киһи күнэдьыла алдьаныа суоҕа, ороскуота да кыра буолуо, дохуоппут да үрдүө этэ. Мин тутаары гынар сайылыкпар бөһүөлэк хоту өттүнээҕи ыаллары кытта кыттыһан сайылыктааһыны тэрийэр санаалаахпын. Сирим кыра буолан сайыны быһа көһөн тахсабын. Онон бириэмэ бөҕөнү сүтэрэбин. Нэһилиэккэ оттуур сир барыта үллэриллэн турар. Сүөһүтэ суох дьон сирдэрин тутан олороллор. Сорохтор үчүгэйдик оттооботтор. Онон сири бэрээдэктээхтик туһаныыга, бэрээдэктээһиҥҥэ үлэ барыан, ирдэбил күүһүрүөн наада этэ. Үүт тутар собуоппут күһүн хойукка дылы, саас эрдэттэн аһыллан үлэлиирэ буоллар бары оҥорон таһаарбыппытын сүтэрбэккэ туттаран абыраныа этибит. Былырыын, быйыл ыанар ынахха субсидиялааһыны көрбүттэрэ сүөһүнү чөл тутууга көмөлөстө. Маннык тэрээһин уһун болдьоохо салҕанан барара уонна үүт тутуллар сыанатын өссө эбэллэрэ буоллар дьон сүөһүнү иитэр санааҕа син кэлиэ этилэр. Нэһилиэккэ мобильнай этэрээти тэрийэн, олохтоохтор бары да, тэрийэн оту курулуур гына оттуохпутун наада. Ону быһааларга сөп буолар ходуһа баар. Үлэлиэн баҕалаах киһиэхэ тыа сиригэр билигин усулуобуйа барыта баар. Баҕа, сүрэх-бэлэс, дьулуур уонна кэмигэр сөптөөх өйөбүл эрэ наада. Оччоҕо тыа сирэ сайдыа, дьиҥнээх хаһаайыннар элбиэхтэрэ этэ», – диэн нэһилиэгин олоҕун, бэйэтин былааннарын билиһиннэрдэ, эрэл кыыма аргыстаах сөҕүрүйбэт санаатынноотун үллэһиннэ.

Кырдьык да Петр Егорович, Ида Павловна курдук үлэни өрө туппут, «үлэ айар сир үрдүн, кини бары кэрэтин...» диэн үтүө өйдөбүлүнэн олоҕу оҥостор, айар-тутар дьон үксүүллэрэ буоллар тыабыт сирэ хайдахтаах курдук тэтимнээхтик сайдыа, бары дьоһун олохтонуо этибитий.

И. ИВАНОВ

Роспотребнадзор иһитиннэрэр

СОКУОННАЙ БЫРААБЫҢ КЭҺИЛИННЭҐИНЭ

Роспотребнадзор Намнааҕы салаата туһанааччы бырааабын көмүскүүр, санитарнай-эпидемиологическай туруктаах буолуу эйгэтигэр государственнай тэрилтэтэ буолар.

Гражданнар үөһэ ыйыллыбыт бырааптара кэһилиннэҕинэ Намнааҕы Роспотребнадзорга көмөлтө, сүбэ, ыйыы-кэрдии ылаары эбэтэр кэһиллибит бырааптарын көмүскэтээри сирэйдээн сайабылыанньалаах кэлиэхтэрин сөп. Гражданнар сокуоннай бырааптара кэһиллибитэ бигэргэтилиннэҕинэ Намнааҕы Роспотребнадзор гражданин кэһиллибит быраабын туоратарга чопчу миэрэ ылар бырааптаах.

Ол курдук, 2013 с. бастакы аҥарыгар 14 сайабылыанньа киирдэ, олортон 12 сайабылыанньа потребитель быраабын эйгэтигэр, 2 сайабылыанньа санитарнай-эпидемиологическай туруктаах буолуу эйгэтигэр государственнай тэрилтэтэ буолар. Үксүн гражданнар сайабылыанньалара атыылааччы уонна өнөө оҥороччу бэйэтигэр ылыммыт мэктиэ эбэһээтэлистибэтин толорботоҕун иһин киирэллэр. Холобур, атыылааччы табаар аҕалыах буолан төлөбүрүн ылан баран ыйыллыбыт кэмигэр эбэһээтэлистибэтин толорбот, сороҕор сүтэн хаалар, ылбыт төлөбүрүн (харчытын) атыылаһааччыга төннөрбөт.

Маны таһынан атын киирбит сайабылыанньалар:

– сокуоҥҥа эппиэттээбэт хааччыйыы иһин – үҥсээччи ночоот толугун ылаары;

– сокуоҥҥа эппиэттээбэт автотранспортнай хааччыйыы иһин;

– ас-үөл атыытыгар сокуон ирдиир модьуйуутун кэһиитигэр;

– дьон олорор дьиэтин тэлгэһэтигэр уот ситимин электромагнитнай излучениетын дьайыытын инструментальнай кээмэйдээһиҥҥэ.

Киирбит сайабылыанньаларынан үҥсээччигэ претензия оҥорорго көмө, суукка исковай сайабылыанньалар бэрилиннилэр. Сайабылыанньалаах киһиэхэ кини сокуоннай бырааптара быһаарыллан биэрдилэр.

Киирбит сайабылыанньалар бары ирдэнэр болдьох кэмҥэ көрүлүннүлэр.

Роспотребнадзор Намнааҕы салаата дьон-туһанааччы быраабын көмүскүүр боломуочуйалаах, онон санитарнай-эпидемиологическай туруктаах буолуу эйгэтигэр – эһиги бырааптыкыт кэһилиннэҕинэ сайабылыанньалаах кэлэн үҥсүү суруйан күөмчүлэммит бырааптыкыт көмүскэтиэххитин сөп.

Роспотребнадзор Намнааҕы салаата

ЭН ЭТИИГИН РЕСПУБЛИКА БҮТҮННҮҮТЭ БИЛИЭҐЭ

«Биир ньыгыл Россия Эдэр Гвардията» региональнай салаата салайан ыытар акциятын кыайыылааҕа Саха сирин Президенин кытта көрсүһэр кыахтаныаҕа уонна республика сайдыытыгар тус бэйэтин кылаатын киллэриэҕэ. Президент Егор Борисов уонна «Биир ньыгыл Россия» партия республика олоҕун-дьаһаҕын үтүө өттүгэр уларытар хайысханы тутуһаллар. Онон ити акцияҕа кыттыыны ылар туһугар Саха сирин олоҕун-дьаһаҕын ханнык салаатыгар туох уларыйыыны киллэрэр туһунан тус бэйэҕит этиигитин сургунан түһэриэх тустааххыт. Ол түмүгүнэн ыйытык оҥоһуллуоҕа уонна саамай кэскиллээх этиилэр түмүллэн республика правительствотын көрүүтүгэр киллэриллиэхтэрэ. Онно болҕомтону ылбыт этии автора Саха сирин Президенэ Егор Борисовы кытары тустаах көрсүһүүгэ этиитин ис хоһоонун билиһиннэриэҕэ уонна көмүскүөҕэ.

«Инникигэ бары бииргэ» акция Дьокуускайга от ыйын 18 уонна 20 күннэригэр ыытыллыаҕа. Ол кэнниттэн ити хамсааһын республиканы бүтүннүүтүн, ол иһигэр хас биирдии оройуону кытары хабыаҕа.

Наталья ГРИГОРЬЕВА

Быыбар-2013:

БУУННААБЫТ ЭСЕРДАР, ПОЛИТИЧЕСКАЙ КҮРҮӨЙЭХТЭР УОННА ПРОПИСКАТА СУОХТАР ТУСТАРЫНАН

Саха сирин политическай эйгэтигэр аймалҕаннаах киирсии улам күүһүрэн иһэр. Ааспыт нэдиэлэҕэ «Сиэрдээх Россия» регионнааҕы салаатын тула хобдох быһыы-майгы үөскээтэ. Ол сүрүн төрүөтүнэн Дьокуускай куораттааҕы Дума Набережнай быыбардыыр уокуругун депутата Анатолий Кырджагасов ити партия кэкэтиттэн бэйэтин баҕатынан тахсарын туһунан аһаҕастык иһитиннэриитэ буолла. Кини эсердар республикатааҕы салаатын салайааччы Федот Тумусов өттүттэн аҥардастыы ыгааһын күүһүрбүтүн тоһоҕолоон бэлиэтээтэ уонна ону тоталитаризмынан сиэрдээхтик аатталаата. Анатолий Кырджагасов иһитиннэрбитинэн, быһаарыыны барытын Федот Тумусов соҕотоҕун ылынар. Партия иһигэр миэстэни атыылааһын, коммерческай бииргэ үлэлээһин улаатан иһэр. Холобура, Владимир Федоров эсердар кэккэлэригэр спонсор быһыытынан ылыллыбыт. Кини билигин куораттааҕы Дума быыбарыгар «Сиэрдээх Россия» партия испиэһэгэр бастакынан сылдьар.

Кырджагасов «Сиэрдээх Россия» регионнааҕы салаата сотору кэминэн ыһыллыахтааҕын тойонноото. Ону аахан кини Саха сиригэр итинник политическай партия сүнньүнэн суоҕун иһитиннэрдэ.

Итиниэхэ майгынныыр иккис улахан иирсээн хас да партияларга тэҥинэн таҕыста. Олор ортолоругар «Гражданскай платформа», РЛДП, Россия Аграрнай партията, РФКП, Пенсионердар Россиятааҕы партиялара уонна эмиэ «Сиэрдээх Россия» регионнааҕы салаалара бааллар. Онно биллибитинэн, ити үөһээ аатталлыбыт политическай партиялар 21 депутакка кандидаттара быыбар испиэһэгиттэн таһаарыллар кутталлаахтар. Ити сүрүн биричиинэтинэн норуот талыллыылаахтарынан буоларга дьулуһааччылар ортолоругар «Биир ньыгыл Россия» партия чилиэннэрэ бааллара буолар. Онтон чэпчэки санаалаах, көтө сылдьар буолуу эдэр, өйдөрүн-санааларын ситэри тута илик кыргыттарга эрэ сыһыаннаах буолуох курдук. Ол эрээри, өскөтүн саахыбыт эр дьоннор партияттан партияҕа көһө сылдьар уонна ол туһунан биир идэлээхтэригэр иһитиннэрэри «умнар» буоллахтарына, ити букатын атыннык ааттаныан сөп. Тоҕо диэтэххэ, Российскай Федерация сокуона биир партияттан туруоруллубут киһи атын партия чилиэнэ буолуо суохтааҕын ирдиир.

Итинник «умнуган» кандидаттар республика политическай олоҕун таһыгар таһаарыллар куттал үөскээбитигэр «Биир ньыгыл Россия» партияны аҥардастыы буруйдуурга холоноллор.

Ааспыт нэдиэлэҕэ «Биир ньыгыл Россия» партия регионнааҕы салаатыттан туруоруллубут кандидаттар докумуоннарын Быыбар киин хамыыһыйатыгар бэрэбиэркэлэттилэр уонна регистрацияланнылар. Билигин партия быыбар иннинээҕи үлэтэ салҕанан барар.

Онтон быыбар иннинээҕи Саха сиригэр тэллэй курдук үүнэн тахсыбыт кыра политическай партиялар дьылҕаларын туһунан билиҥҥитэ чопчу этэр кыаллыбат. Ол курдук, «Россия дьахталларын иһин» эбэтэр «От күөхтэр» курдук партиялар күн бүгүнүгэр диэри баалларын үчүгэйдик көрдөрө иликтэр. Итилэрдээҕэр өссө кыра политическай холбоһуктар эмиэ баалар. Саха Республикатын Государственнай Мунньаҕын (Ил Түмэн) депутаттарын быыбарыгар кыттыыны ыларга баҕаларын биллэрбит 15 партия баарыттан алтата олохтоох прописката суох. Кинилэр ортолоругар «Гражданскай позиция» политическай партия», «Социальнай сиэрдээх буолуу Коммунистическай партията», «Россия социал-демократическай партията», «Куораттар союзтара», «Төрөөбүт дойду» уонна «Россия народнай партията» бааллар.

Дмитрий СЕМЕНОВ

«БИИР НЬЫГЫЛ РОССИЯ» КҮҮЛЭЙИ КӨҐҮЛҮҮР

Уус-Алдан улууһун Суотту нэһилиэгэр «Бэрт Бастаах» алааһыгар илиинэн уонна мини-тракторынан охсууга үгэс буолбут республикатааҕы Х күүлэй от ыйын 27 – 29 күннэригэр болдьонно. Бу «Күүлэй – 2013» күрэхтэһии «Тыам сирэ» «Биир ньыгыл Россия» партия бырайыагын чэрчитинэн республикаҕа биллэриллибит Тыа сирин сылынан сибээстээн ыытыллар»,- диэн партия пресс-сулууспата иһитиннэрэр.

Партияны сэргэ СР Тыа хаһаайыстыбатын уонна аска-үөлгэ политикатыгар министерствота, «Туймаада-лизинг» ААО, СР «Урожай» уопсастыбата, улуус уонна Суотту дьаһалталара кыттыгас тэрийээччи буолан туран, бу улахан күүлэйгэ от охсооччулары, дьахталлары уонна эр дьоннору, кэлэн кытталларыгар ыҥыраллар. Саха сирин биир кэрэ-мааны алааһыгар күргүөмнээх күүлэй күрэҕин спонсордара туруорар күндү уонна сыаналаах бириистэрэ күүтэллэрэ ордук ымсыырдар. Күрэхтэһии усулуобуйатын күүлэйгэ кыттыан баҕалаахтар yakut.er.ru билсиэхтэрин сөп. Күүлэй сайыҥҥы кэмнэ күөх быйаҥтан саха дьоно сомсон хаалар үтүө үгэстэрин сайыннарар, тыа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэригэр, дьоҥҥо-сэргэҕэ көмөлөһөр сыаллаах ыытыллар.

Илиинэн уонна мини-тракторынан охсууга абсолютнай киирсиигэ кыттарга сайаапкалары тэрийэр хамыыһыйаҕа от ыйын 26 күнүгэр диэри биэриэххитин сөп: партия региональнай исполкомугар, Дьокуускай к., Аммосов уул., 18№-гэр, 215 кабинекка, тел.: 8(4112) 421-421; республикатааҕы «Урожай» обществоҕа, Дьокуускай к., Курашов уул., 28№-гэр, 522 кабинекка, тел.: (84112) 34-04-44, эл. почта Urojaysakha@mail.ru, 89248679121- Григорьев В.В.; Уус-Алдан улууһун дьаһалтатыгар тыа хаһаайыстыбатын управлениетыгар – (841162) 4-11-33, Суотту дьаһалтатын тел,: (841162) 2-32-44.

Тыа сирин сайыннарыыга партия уонна государственнай тэрилтэлэр күүстэрин түмэр «Биир ньыгыл Россия» «Тыам сирэ» программатынан ыытыллар «Күүлэй – 2013» тэрээһиҥҥэ кыттыҥ, кыайыҥ, бириистэ ылыҥ!

«Биир ньыгыл Россия» пресс-сулууспата

БА, СМОТРИТЕ, КТО ПОШЕЛ!

Для представителей политических партий и движений избирательная кампания по выборам народных депутатов Госсобрания (Ил Тумэн) перешла в активную фазу. В выборах примут участие 16 политических команд. Среди них шесть, например, «Политическая партия «Гражданская позиция» и КПСС, которые вообще не имеют прописки в Якутии. Поговорим о некоторых местных политических движениях.

«Медведи»

Общереспубликанский список «Единой России» возглавляет президент республики Егор Борисов. Номер два и три, вице-президент, секретарь регионального отделения партии Дмитрий Глушко и член Общероссийского народного фронта, доверенное лицо Владимира Путина, директор благотворительного фонда «Праздник жизни» Алена Атласова.

Всего в списке 129 человек, выбранных населением во время предварительного открытого народного голосования, а значит, это хорошо знакомые, уже зарекомендовавшие себя люди.

Эсеры

«Справедливая Россия» выдвинула чуть меньше кандидатов, 123. У справедливороссов два лидера – депутат Госдумы Федот Тумусов, который настолько уверен в победе, что уже «ведет переговоры о кандидатуре будущего спикера якутского парламента», о чем заявил на пресс-конференции, и представитель старой гвардии – Василий Власов, при первом президенте Михаиле Николаеве возглавлявший правительство. Третьим в списке значится бывший единоросс, предприниматель Владимир Федоров. Видимо, решив подстраховаться, он идет от «СР» и в Якутскую городскую Думу. Возможно, здесь сыграл расчет на финансирование предвыборной кампании партии за счет средств небедного спонсора.

Коммунисты раздвоились

На нынешних выборах в Ил Тумэн примут участие сразу две коммунистические партии. С одной стороны «парламентская» КПРФ, общереспубликанский список которой возглавляют руководитель регионального отделения Виктор Губарев, Артур Алексеев и студентка, комсомолка (а, возможно, и красавица) Вера Брызгалова. С другой стороны на выборы в ЦИКе РС (Я) зарегистрировалась «Коммунистическая партия социальной справедливости». В ее списке из 24 человек нет ни одного уроженца или жителя Якутии.

С ними Жириновский

Он лично возглавляет общереспубликанскую часть партийного списка ЛДПР. Правда, одновременно, он возглавляет списки еще и в 15 других регионах, где 8 сентября проходят выборы в законодательные собрания. Понятно, что в случае преодоления проходного барьера Владимир Вольфович вряд ли приедет жить и работать в Якутию. Вторым в списке идет якутский предприниматель, координатор регионального отделения партии Гаврил Парахин. Это не первый его опыт участия в выборах, но до сих пор он побед не одерживал. Всего в партийном списке 57 человек.

Не путать с позицией

Партия, которая уже выдала один финт – «Гражданская платформа» Михаила Прохорова. Общереспубликанскую часть возглавляет депутат на сегодняшний день находящийся под следствием Афанасий Максимов. Пока он не признан судом виновным, он обладает всеми конституционными правами, в том числе и правом избираться и быть избранным. У этой новой партии тоже могут возникнуть проблемы, связанные с политическими конкурентами в лице ПП «Гражданская позиция», представители которой выдвигаются по 18 избирательным округам, включая все девять столичных. Ни саму партию, ни людей ее представляющих, тем более что все они иногородние, никто не знает, но, как и с коммунистами может случиться путаница.

Марина КОЛБАСИНА

1

Понедельник, 22 июля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица!
13.35 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Т/с «Проспект Бразилии» 16+
16.10 Я подаю на развод 16+
17.00 Т/с «Женский доктор» 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Выхожу тебя искать 2» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Т/с «Следствие по телу» 16+
00.55 Х/ф «Чак и Ларри» 16+
03.10 Х/ф «Ночь с Бет Купер» 16+

Вторник, 23 июля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица!
13.35 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Т/с «Проспект Бразилии» 16+
16.10 Я подаю на развод 16+
17.00 Т/с «Женский доктор» 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Выхожу тебя искать 2» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Т/с «Следствие по телу» 16+
00.55 Х/ф «Необыкновенные приключения Адель Блан-Сек» 12+
03.00 Х/ф «Портрет совершенства» 12+

Среда, 24 июля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица!
13.35 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Т/с «Проспект Бразилии» 16+
16.10 Я подаю на развод 16+
17.00 Т/с «Женский доктор» 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Выхожу тебя искать 2» 16+
23.30 Вечерний Ургант 16+
00.00 Т/с «Следствие по телу» 16+
00.55 Т/с «Форс-мажоры»
01.50 Х/ф «Оскар и Люсинда» 16+
04.10 Т/с «Элементарно» 16+

Четверг, 25 июля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица!
13.35 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Т/с «Проспект Бразилии» 16+
16.10 Я подаю на развод 16+
17.00 Т/с «Женский доктор» 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Давай поженимся! 16+
19.50 Пусть говорят 16+
21.00 Время
21.30 Т/с «Выхожу тебя искать 2» 16+
23.30 Х/ф «Икона»
00.55 Х/ф «Австралия» 12+
03.55 Т/с «Элементарно» 16+

Пятница, 26 июля
05.00 Доброе утро
09.00, 12.00, 15.00 Новости
09.05 Контрольная закупка
09.35, 13.50 Женский журнал
09.45 Жить здорово! 12+
10.55 Модный приговор
12.10 Время обедать!
12.50 Доброго здоровьица!
13.35 Истина где-то рядом 16+
14.00 Другие новости
14.25 Понять. Простить 12+
15.15 Т/с «Проспект Бразилии» 16+
16.10 Я подаю на развод 16+
17.00 Т/с «Женский доктор» 16+
18.00 Вечерние Новости
18.45 Человек и закон 16+
19.50 Поле чудес
21.00 Время
21.30 «Один в один!» На бис!
00.30 Хью Лори 12+
01.25 Х/ф «Гладиатор» 12+
04.05 Х/ф «Муха 2» 16+

Суббота, 27 июля
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Т/с «Защита» 16+
08.20 М/с «Джейк и пираты Нетландии»
08.45 М/с «Смешарики. Новые приключения»
09.00 Играй, гармонь любимая!
09.45 Слово пастыря
10.15 Смак 12+
10.55 Марианна Вертинская. Любовь в душе моей 12+
12.15 Идеальный ремонт
13.10 Абракадабра 16+
15.25 Форт Боярд 16+
16.55 К юбилею Владимира Басова. «Дуремар и красавицы» 12+
18.00 Вечерние Новости
18.15 Свадебный переполох 12+
19.20 Угадай мелодию
20.00 Кто хочет стать миллионером?
21.00 Время
21.20 Сегодня вечером 16+
23.00 «КВН». Премьер-лига 16+
00.35 Х/ф «Меняющие реальность» 12+
02.30 Х/ф «Без предела» 16+
04.10 Т/с «Элементарно» 16+
04.50 Контрольная закупка

Воскресенье, 28 июля
05.30 Т/с «Защита» 16+
06.00, 10.00, 12.00 Новости
06.10 Х/ф «Защита» 16+
07.45 Армейский магазин 16+
08.15 Аладдин
08.40 М/с «Смешарики. ПИН-код»
08.55 Здоровье 16+
10.15 Непутевые заметки 12+
10.35 Пока все дома
11.25 Фазенда
12.15 Великая война
13.20 Х/ф «Случай в квадрате 36-80» 12+
14.50 К-278. Остаться в живых 12+
15.55 Х/ф «72 метра» 12+
18.45 Вышка. Финал 16+
21.00 Время
21.15 Универсальный артист 12+
23.00 Под куполом 16+
23.50 Х/ф «Другое небо» 18+
02.35 Х/ф «Давай сделаем это легально» 16+
03.50 Т/с «Элементарно» 16+

РОССИЯ 2

Понедельник, 22 июля
11.00, 08.00 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 21.30, 02.30, 04.30 Большой спорт
13.20 Страна спортивная
14.00 Моя рыбалка
14.30 Диалог
15.20 Х/ф «Наводчик» 16+
17.25 Наука 2.0. Большой скачок
18.20 24 кадра
18.55 Наука на колесах
19.25 Х/ф «Иллюзия убийства» 16+
21.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Трамплин 1 м. Мужчины. Финал. Прямая трансляция из Испании
23.15, 23.45 Наука 2.0. НЕпростые вещи
00.20 Наука 2.0. EXперименты
01.25 Чемпионат мира по водным видам спорта. Синхронные прыжки в воду. Вышка. Женщины. Финал. Прямая трансляция из Испании
02.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Синхронное плавание. Команды. Техническая программа. Финал. Прямая трансляция из Испании
05.00, 05.30 Угрозы современного мира
10.30 Самые опасные животные

Вторник, 23 июля
11.00, 08.15 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 21.30, 04.30 Большой спорт
13.20 Большой тест-драйв со Стиллавиным
14.15 Наука 2.0 Большой скачок
14.45 АвтоВести
15.20 Х/ф «Ливень» 16+
17.25, 23.00, 23.25, 23.50, 00.20 Наука 2.0. Большой скачок
18.20, 18.55 Угрозы современного мира
19.25 Х/ф «Иллюзия убийства 2» 16+
21.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Трамплин 1 м. Женщины. Финал. Прямая трансляция из Испании
01.25 Чемпионат мира по водным видам спорта. Синхронные прыжки в воду. Трамплин 3 м. Мужчины. Финал. Прямая трансляция из Испании
02.45 Х/ф «Ноль-седьмой» меняет курс» 16+
04.55 Футбол. «Ювентус» и «Милан» в предсезонном турнире. Прямая трансляция из Италии
10.30 Самые опасные животные

Среда, 24 июля
11.00, 08.05 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 21.30, 01.10, 04.35 Большой спорт
13.20, 00.05 Наука 2.0. EXперименты
13.55, 23.30 Наука 2.0. НЕпростые вещи
14.25 Наука 2.0. Опыты дилетанта
15.20 Х/ф «Иллюзия убийства» 16+
17.30 Наука 2.0. Большой скачок
18.20 Большой тест-драйв со Стиллавиным
19.10 Наука 2.0 Большой скачок
19.45 Х/ф «Ноль-седьмой» меняет курс» 16+
21.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Вышка. Женщины. Прямая трансляция из Испании
01.35 Легкая атлетика. Отбор на чемпионат мира 2013 г. Прямая трансляция
02.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Синхронное плавание. Соло. Произвольная программа. Финал. Прямая трансляция из Испании
04.55 Полигон
05.30 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже
06.00 Смешанные единоборства. Fight Nights. «Битва под Москвой 12». Шамиль Завуров (Россия) против Ясуби Эномото (Швейцария) 16+

Четверг, 25 июля
10.45 Футбол. Кубок Либертадорес. Финал. «Атлетико Минейро» (Бразилия) - «Олимпия» (Парагвай). Прямая трансляция
13.00, 15.00, 18.00, 21.30, 23.45, 04.40 Большой спорт
13.20 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже
13.55 «Человек мира» с Андреем Понкратовым
15.20 Х/ф «Иллюзия убийства 2» 16+
17.30, 21.00 Наука 2.0. Большой скачок
18.20 Полигон
19.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание на открытой воде. 5 км. Команды. Прямая трансляция из Испании
21.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Трамплин 3 м. Мужчины. Прямая трансляция из Испании
23.55 Легкая атлетика. Отбор на чемпионат мира 2013 г. Прямая трансляция
00.55 Футбол. Лига Европы. «Рубин» (Казань, Россия) - «Ягодина» (Сербия). Прямая трансляция
02.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Синхронное плавание. Дуэты. Произвольная программа. Финал. Прямая трансляция из Испании
05.00 Секреты боевых искусств
06.00 Профессиональный бокс
08.05 Моя планета
10.30 Самые опасные животные

Пятница, 26 июля
11.00, 08.10 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 21.30, 04.45 Большой спорт
13.20 Полигон
13.55 24 кадра
14.25 Наука на колесах
15.20 Х/ф «Стальные тела» 16+
17.25, 00.30 Наука 2.0. Большой скачок
18.20 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже
19.25 Профессиональный бокс
21.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Трамплин 3 м. Женщины. Прямая трансляция из Испании
23.30, 00.00 Наука 2.0. НЕпростые вещи
00.55 Наука 2.0. EXперименты
05.05 Секреты боевых искусств
06.05 Смешанные единоборства. BELLATOR. Лучшее 16+
10.35 Самые опасные животные

Суббота, 27 июля
11.00, 13.55, 08.45 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 21.25 Большой спорт
13.20 Диалог
14.25 В мире животных
15.20, 08.15 Индустрия кино
15.50 Х/ф «Супермен» 16+
18.05 Задай вопрос министру
18.45 24 кадра
19.15 Наука на колесах
19.45, 20.55 Наука 2.0. EXперименты
21.50 Формула-1. Гран-при Венгрии. Квалификация. Прямая трансляция
23.05 Профессиональный бокс. Евгений Градович (Россия) против Маурисио Хавьера Муньоса (Аргентина). Бой за титул чемпиона мира по версии IBF. Хуан Франциско Эстрада (Мексика) против Милана Мелиндо (Филиппины). Бой за титул чемпиона мира по версиям и WBO и WBA. Прямая трансляция из Китая
01.00 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Прямая трансляция из Испании
02.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Синхронное плавание. Комбинация. Произвольная программа. Финал. Прямая трансляция из Испании
05.10 Профессиональный бокс. Евгений Градович (Россия) против Маурисио Хавьера Муньоса (Аргентина). Бой за титул чемпиона мира по версии IBF. Трансляция из Китая
06.10 Х/ф «Хаос» 16+

Воскресенье, 28 июля
11.00, 09.50 Моя планета
13.00, 15.00, 18.00, 21.20, 03.45 Большой спорт
13.20 Моя рыбалка
13.50 Язь против еды
14.25 Рейтинг Баженова. Могло быть хуже
15.20 Страна спортивная
15.45 Х/ф «Супермен 2» 16+
18.20 АвтоВести
18.35 Большой тест-драйв со Стиллавиным
19.25 Х/ф «Хаос» 16+
21.45 Формула-1. Гран-при Венгрии. Прямая трансляция
00.15 Чемпионат мира по водным видам спорта. Прыжки в воду. Вышка. Мужчины. Финал. Трансляция из Испании
01.55 Чемпионат мира по водным видам спорта. Плавание. Прямая трансляция из Испании
04.15 Смешанные единоборства 16+
06.15 Х/ф «Уловка 44» 16+
08.00 Секреты боевых искусств

РОССИЯ 1

Понедельник, 22 июля
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с “Кулагин и партнеры” 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с “Тайны следствия” 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с “Тайны института благородных девиц”
16.00, 17.30 Т/с “Вероника. Беглянка” 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с “Путейцы-3” 12+
22.50 Второе Крещение Руси
00.55 Вести+

Вторник, 23 июля
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с “Кулагин и партнеры” 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с “Тайны следствия” 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с “Тайны института благородных девиц”
16.00, 17.30 Т/с “Вероника. Беглянка” 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с “Путейцы-3” 12+
23.00 Торжественное открытие Международного конкурса молодых исполнителей “Новая волна-2013”. Трансляция из Юрмалы
01.10 Смертельный друг Р. 12+
02.10 Вести+

Четверг, 25 июля
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с “Кулагин и партнеры” 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с “Тайны следствия” 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с “Тайны института благородных девиц”
16.00, 17.30 Т/с “Вероника. Беглянка” 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Т/с “Путейцы-3” 12+
23.00 “Новая волна-2013”. Трансляция из Юрмалы
00.55 Владимир Высоцкий. Письмо Уоррену Битти
01.55 Вести+

Пятница, 26 июля
05.00 Утро России
09.00 1000 мелочей
09.45 О самом главном
10.30 Т/с “Кулагин и партнеры” 12+
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести
11.30, 14.30, 17.10, 19.40 Вести-Москва
11.50, 14.50 Вести. Дежурная часть
12.00 Т/с “Тайны следствия” 12+
13.00 Особый случай 12+
15.00 Т/с “Тайны института благородных девиц”
16.00, 17.30 Т/с “Вероника. Беглянка” 12+
18.30 Прямой эфир 12+
20.50 Спокойной ночи, малыши!
21.00 Кривое зеркало
22.15 “Новая волна-2013”. Трансляция из Юрмалы
00.10 Х/ф “Королева льда” 12+

Суббота, 27 июля
05.35 Х/ф “Не горюй!”
07.30 Сельское утро
08.00, 11.00, 14.00, 20.00 Вести
08.10, 11.10, 14.20 Вести-Москва
08.20 Минутное дело
09.20 Субботник
10.05 Погоня
11.20 Вести. Дежурная часть
11.55 Честный детектив 16+
12.25, 14.30 Х/ф “Лжесвидетельница” 12+
16.55 Субботний вечер
18.50, 20.30 Х/ф “Испытание верностью” 12+
23.00 “Новая волна-2013”. Трансляция из Юрмалы
01.30 Х/ф “Мужчина нарасхват” 16+

Воскресенье, 28 июля
05.30 Х/ф “Отпуск в сентябре”
08.20 Сам себе режиссер
09.10 Смехопанорама
09.40 Утренняя почта
10.20, 14.20 Вести-Москва
11.00, 14.00, 20.00 Вести
11.10 Городок
11.45, 14.30 Х/ф “Катино счастье” 12+
16.00 Смеяться разрешается
18.30, 20.30 Х/ф “Знахарка” 12+
23.00 “Новая волна-2013”. Трансляция из Юрмалы
01.00 Х/ф “Счастье мое” 12+

НВК САХА

22 июля, понедельник
06:00 «Саҥа күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Ыччат республикатааҕы ыһыаҕа» («Кадр» ТВ) 6+
12:00 Мультики из детства 0+
12:15 «Күнчээн» Айыы оҕото 0+
12:30 «Незнакомка из Уайлдфелд-холла» художественный сериал 1 серия 14+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «К 50-летию Якутского ТВ» 6+
17:30 «Геван» 6+
18:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
18:15 «Культура спартакиадата» («Панорама» ТВ) 6+
18:30 «Гнездышко» 6+
18:45 «Күнчээн» Айыы оҕото 0+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Открытая партия» 12+
20:00 «Хомус абыланҕа, олоҥхо тойуга» («Майа» ТВ) 6+
20:30 «Саха сирэ» информационнай биэрии
21:00 «Ыаллыылар» 5 серия 12+
21:30 «Чурапчыга Манчаары оонньуулара» 6+
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Трезвый здоровый образ жизни» 12+

3 июля, вторник
06:00 «Саҥа күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «С любовью к Северу» (ТВ «Мома») 6+
11:45 «Историяны кырдьыктаахтык тиэрдэр аналлаах» («Амма» ТВ) 6+
12:15 «Күнчээн» Кэрэ биһигэ 0+
12:30 «Незнакомка из Уайлдфелд-холла» художественный сериал 2 серия 14+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Ыраах-чугас аймахтарбыт» («Бороҕон» ТВ) 6+
17:30 «Полярная звезда» 0+
18:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
18:15 «Элбэх үүт, эмис эт дэлэйэрин туһугар» («Бороҕон» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» Кэрэ биһигэ 0+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Санаалар» 12+
20:00 «Год охраны окружающей среды» 6+
20:15 «Эргимтэ» 12+
20:30 «Саха сирэ» информационнай биэрии
21:00 «Ыаллыылар» 6 серия 12+
21:30 «Подробности» 12+
22:00 Музыкальные клипы
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Иван Черов 75 сааныгар» 12+

24 июля, среда
06:00 «Саҥа күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Полярная звезда» телевизионный конкурс 0+
12:00 «Туундара туһунан толкуйдар» 12+
12:30 «Незнакомка из Уайлдфелд-холла» художественный сериал 3 серия 14+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «К 50-летию Якутского ТВ» 6+
17:30 «Люди у холодного океана» 6+
18:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
18:15 «Дьулурҕан ыччат» («Бэрдьигэс» ТВ) 6+
18:30 «Семейные ценности» (ТВ «Ленск») 6+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:30 «Тыа сирэ» аһаҕас эфир 6+
20:30 «Саха сирэ-Якутия» информационнай биэрии
21:00 «Ыаллыылар» 7 серия 12+
21:30 «Один из нас» 12+
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Спроси юриста» 12+

25 июля, четверг
06:00 «Саҥа күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Уруйдан, улуу Олоҥхо, Манчаары дойдутугар!» («Майа» ТВ) 6+
12:00 «В фокусе»: Бакалдын (ТВ «Алдан») 6+
12:15 «Күнчээн» 0+
12:30 «Дживс и Вустер» 13 серия 16+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Индигирские сказы» 6+
17:30 «Полярная звезда» 0+
18:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
18:15 «Самобытная культура эвенков» (ТВ «Жиганск») 6+
18:30 «Экология тиэргэнтэн саҕаланар» («Хотун Бүлүү» ТВ) 6+
18:45 «Күнчээн» 0+
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «ТВ фондатыттан»: «Оҕоҕо баҕарбыттар» спектакль 12+
20:15 Музыкальные клипы
20:30 «Саха сирэ» информационнай биэрии
21:00 «Ыаллыылар» 8 серия 12+
21:30 «Иһиттим күөрэгэй ырыатын» («Хотун Бүлүү» ТВ) 6+
22:00 Музыкальные клипы
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Саха халандаара» («Хаҥалас» ТВ) 6+

26 июля, пятница
06:00 «Саҥа күн-Новый день» 6+
07:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
07:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
08:00 «Якутия» информационная программа
08:10 «Саҥа күн-Новый день» 6+
11:00 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
11:15 «Сахам сирэ барахсан» концерт 6+
12:00 «Карусель фантазии» (ТВ «Спектр») 6+
12:30 «Дживс и Вустер» 14 серия 16+
13:30 «Саха сирэ-Якутия» информационная программа
17:00 «Уголок России» 6+
17:30 «К 50-летию Якутского ТВ» 6+
18:00 «Саха сирэ» информационнай биэрии
18:15 «Көмүс дорҕоон түһүлгэтигэр» («Маарыкчаан» ТВ) 6+
18:30 «Культура спартакиадата» («Панорама» ТВ) 6+
18:45 Музыкальные клипы
19:00 «Якутия» информационная программа
19:15 «Чэгиэн» 6+
20:00 «Атах тэпсэн олорон» 12+
20:30 «Саха сирэ» информационнай биэрии
21:00 «Пресс-обзор» 12+
21:15 «Ыаллыылар» 9 серия 12+
22:00 Музыкальные клипы
22:15 «Якутия» информационная программа
22:30 «Иһиттим күөрэгэй ырыатын» («Хотун Бүлүү» ТВ) 6+

27 июля, суббота
07:00 «С бодрым утром!» зарядка 0+
07:15 «Трезвый здоровый образ жизни» 12+
07:45 «Полярная звезда» 0+
08:00 «Элбэх үүт, эмис эт дэлэйэрин туһугар» («Бороҕон» ТВ) 6+
08:30 «Самобытная культура эвенков» (ТВ «Жиганск») 6+
08:45 «Беседы о вечном» 6+
09:00 «Евромакс» документальный фильм 12+
09:30 «Синдром Золушки» документальный фильм 16+
10:15 «История болезней. СПИД» 1 ч документальный фильм 16+
11:00 Мультики из детства 0+
11:15 «Тарбаахаптыын астыахха» 6+
11:45 «Тыа сирэ» 6+
12:45 Музыкальные клипы
13:00 «SVFU live» 6+
13:30 «Саха сирэ. Күнтэн күн» информационнай биэрии
18:00 «Истиҥ илдьит» 0+
18:45 «Песня о Русском Устье» 6+
19:15 «Көрдүм ини, иһиттим ини» 6+
19:45 «Сардаана» 12+
20:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
21:05 «ТВ фондатыттан»: «Кэргэн кэпсэтии» спектакль 12+
22:20 Музыкальные клипы
22:30 «Байанай» 16+

28 июля, воскресенье
07:00 «С бодрым утром!» зарядка 0+
07:15 Музыкальные клипы
07:30 «Начальник Чукотки» художественный фильм 12+
09:15 «Progress» 6+
09:45 «Полярная звезда» телевизионный конкурс 0+
10:30 «Ыаллыылар» 5-9 сериялар 12+
13:15 «В мире профессий» 6+
13:30 «Якутия. День за днем» информационная программа
18:00 «Истиҥ илдьит» 6+
18:45 «Аал-луук мас»: Улла Йохансен 6+
19:15 «Серебряный голос Сергеляха» 6+
20:30 «Саха сирэ. Күнтэн күн» информационнай биэрии
21:05 «Свои дети» 6+
21:35 «К 50-летию Якутского ТВ» 6+
22:05 «Уолан» 6+
22:20 Музыкальные клипы
22:30 «Моя Якутия» 12+

Список выдвинутых кандидатов в депутаты представительного органа МО «Намский улус» по состоянию на 17.07.2013 г.

№ п/п	Ф.И.О.	Дата рождения	Образование	Место работы (службы), занимаемая должность	Принадлежность к общественному объединению	Субъект выдвижения	Дата уведомления о выдвижении	Округ
1	Протопопова Ольга Николаевна	1979	высшее	Индивидуальный предприниатель	член ЯРО ПП ЛДПР	ЯРО ПП ЛДПР	15.07.2013 11ч 50м	№ 5 Хатын-Арынский
2	Попов Иван Романович	1976	высшее	Администрация МО «Намский улус», зам. Главы	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	16.07.2013 17ч 30м	№6 Хатырыкский
3	Жирков Николай Михайлович	1982	высшее	Вед. специалист Управления культуры и духовного развития Администрации МО «Намский улус»	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	16.07.2013 17ч 45м	№3 Хамагаттинский
4.	Атласова Ульяна Павловна	1967	высшее	Директор МУ «1Хомустахская СОШ», МО «Намский улус»	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	16.07.2013 17ч 47м	№ 2 Хомустахский
5	Окороков Руслан Егорович	1954	высшее	ООО «Быйан» директор	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 10ч 15м	№ 12 Набережный
6	Сивцева Лена Тарасовна	1962	высшее	МБОУ «Хатын-Арынская СОШ учитель нач.кл.	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 10ч 38м	№ 5 Хатын-Арынский»
7	Игнатьев Николай Васильевич	1962	высшее	ОАО «Намкоммунтеплоэнерго» ген. директор	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 10ч 50м	№ 4 Заречный
8	Федоров Анатолий Анисимович	1949	высшее	ген. директор ООО ПРК «Намгазстрой»	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 11ч 18м	№5 Хатын-Арынский
9	Христофоров Афанасий Христофорович	1955	высшее	председатель улусного советадепутатов МО «Намский улус»	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 11ч 27м	№5 Хатын-Арынский
10	Попов Алексей Алексеевич	1956	высшее	ИП	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 11ч 40м	№6 Хатырыкский
11	Винокуров Афанасий Кирсанович	1965	среднее спец.	мастер ПУ с. Едейцы ОАО «Намкоммунтеплоэнерго»	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 12ч 36м	№ 1 Едейский
12	Григорьев Аркадий Николаевич	1957	высшее	директор Дома спорта МО «Партизанский наслег»	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 12ч 50м	№ 2 Партизанский
13	Гуляев Григорий Викторович	1973	высшее	директор МКУ «Служба единого заказчика МО «Намский улус РС(Я)» и.о. директора МУП содержания и эксплуатации объектов Намского улуса «Центр»	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 15ч 15м	№ 4 Заречный
14	Ядреева Екатерина Владимировна	1962	высшее	директор АУ РС(Я) СПО «Намский педколледж им. И.Е.Винокурова»	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 16ч 01м	№ 7 Педколледж
15	Николаева Евдокия Ивановна	1969	высшее	ОАО «Намкоммунтеплоэнерго» зам. гендиректора по сбыту	сторонник ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 16ч 15м	№ 13 Нэлэгэр
16	Дьяконов Анатолий Михайлович	1978	высшее	директор МБОУ «Хамагаттинская СОШ им. Е.М. Шапошникова»	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	17.07.2013 16ч 20м	№ 3 Хамагаттинский

Список выдвинутых кандидатов в депутаты представительного органа МО «Намский улус» по состоянию на 18.07.2013 г.

17	Софронова Майя Романовна		высшее	директор МБУ «Намская межпоселенческая библиотечная система»	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест.отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	18.07.2013 12ч.12 м	№ 9 Намский
18	Дьяконов Михаил Николаевич		высшее	пенсионер	член ЯРРО ПП «КПРФ»	Намское мест. отделение ЯРРО КПРФ	18.07.2013 14ч.10 м	№ 2 Хомустахский
19	Аргунова-Стручкова Анисия Илларионовна		высшее	МБОУ «НСОШ №1»			18.07.2013 14ч.10м	№ 12 Набережный
20	Тихонов Евтропий Алексеевич	1962	высшее	ОАО «Намкоммунтеплоэнерго»	член ЯРО ВПП «Единая Россия»	Намское мест. отделение ЯРО ВПП «Единая Россия»	18.07.2013 15ч.36 м	№ 9 Намский
21	Евсеев Анатолий Степанович	1967	высшее	ФГУП «Почта России» почтальон отделения почтовой связи с.Намцы		самовыдвижением	18.07.2013 16ч.00м.	№ 12 Набережный
22	Сивцев Яков Алексеевич	1954	высшее	пенсионер	член ЯРРО ПП «КПРФ»	Намское МО ЯРРО КПРФ	18.07.2013 18ч45м	№ 3 Хамагаттинский

ИНФОРМАЦИЯ

избирательной комиссии муниципального образования «Намский улус»

По состоянию на 18 июля 2013 г. приняты документы кандидатов в депутаты в представительный орган МО «Намский улус» всего 22 человека, из них от ЯРО ПП «ЛДПР» – 1, МО ЯРО «Единая Россия» – 17, МО ЯРРО «КПРФ» – 2, и самовыдвижением – 2. (Список прилагается).

Избирательная комиссия МО «Намский улус»

Избирательная комиссия МО «Намский улус» извещает:

Решением ИКМО «Намский улус» № 27-1/2 от 18.07.2013 г. на основании принятых документов на регистрацию и протокола контрольно-ревизионной комиссии о проверке достоверности этих документов зарегистрированы кандидатами на должность главы МО «Намский улус»:

1. Ильин Альберт Иннокентьевич – 11 ч. 10 мин.

2. Атласов Александр Павлович – 11 ч. 30 мин.

Избирательная комиссия МО «Намский улус»

От 15 июля 2013 года

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов, по адресу:

* Хамагаттинский наслег, с. Крест-Кытыл, ул. И.С. Мокрощупова, 10, площадью 1839,00 кв.м под индивидуальное жилищное строительство.

За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор Р.К. Колодезников

ИНИРЭХ ТЫЫТАР

«Энсиэли» хаһыат общественнай корреспонденын, РФ Журналистарын союһун чилиэнин, СР Суруйааччыларын бырабылыанньатын чилиэнин, «Отуу уота» литературнай түмсүү салайааччытын **АЛЕКСАНДР ГРИГОРЬЕВИЧ ДУНАЕВЫ** «СР тыатын хаһаайыстыбатын туйгуна» ааты ылбытынан истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт инники айар үлэҕэр ситиһиилэри, дьиэ кэргэҥэр дьолу-соргуну!

«Энсиэли» хаһыат редакциятын коллектива, РФ Журналистарын союһун Нам улууһунааҕы отделениетын журналистара

«Энсиэли» хаһыат общественнай корреспонденын, РФ Журналистарын союһун чилиэнин, СР ОДьКХ бочуоттаах үлэһитин, Хатырык нэһилиэгин Ытык киһитин **ВАЛЕНТИН ТИТОВИЧ ВАСИЛЬЕВЫ** – Тиит уола Эрчим Баһылы «Нам улууһун бочуоттаах гражданина» аат иҥэриллибитинэн истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт инники айар үлэҕэр ситиһиилэри, дьиэ кэргэҥэр дьолу-соргуну!

«Энсиэли» хаһыат редакциятын коллектива, РФ Журналистарын союһун Нам улууһунааҕы отделениетын журналистара

Күндү бииргэ үөрэммит доҕорбутун **ГУЛЯЕВ ПЕТР ПЕТРОВИҺЫ** 60 сааскынан, үбүлүөйүнэн, итиитик-истиҥник үөрэн-көтөн туран эҕэрдэлиибит!

Эйиэхэ баҕарабыт ыстаал доруобуйаны, сиэннэргэр угуттанан куруук үөрэ-көтө сырыт. Кырдьар кырыыс диилларин билинимэ, кырдьыбыккын диилларин истимэ диэн алгыы хааллыбыт Эн бииргэ үөрэммит оҕолоруҥ.

1971 с. 10 «а» кыл. оҕолоро

РФ тыатын хаһаайыстыбатын сайдыытыгар олоҕун анаабыт, билигин даҕаны илиитин араарбакка үлэлии сылдьар күндү үөлээннээхпитин, сцена туйгун тойуксутун, элбэх оҕо, сиэн эйэҕэс ийэтин, эбэтин **ВИНОКУРОВА УЛЬЯНА ФЕДОТОВНАНЫ** 80 сааскын томточчу туолбуккунан ис сүрэхтэн иэйэн туран эҕэрдэлиибит!

Кырдьары кый ыраах кыйдаан, олоҕуҥ аргыһынаан Константин Саввичтыын оҕолоргутугар тулхадыйбат тулааһын, күүс-көмө буолан, үөрэ-көтө өссө да уһуннук олороргутугар баҕарабыт. Дом!

Хамаҕатта ветераннара

Күндү кэргэммин, ийэбитин **ФЕДОРОВА ЕЛЕНА ИЛЬИНИЧНАНЫ** үбүлүөйүгүнэн ис сүрэхпититтэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт кытаанах доруобуйаны, туох баар кэрэни-үчүгэйи, санаабытыҥ, ылсыбытыҥ сатанан истин, куруутун үөрэ-көтө сырыт. Эн биһиэхэ эйэҕэс сыһыаныҥ, сүбэҥ-аманаҥ, тапталыҥ иһин барҕа махталбытын тиэрдэбит.

Кэргэнин, оҕолоруҥ

Күндүтүк саныыр оскуолаҕа бииргэ үөрэммит дьүөгэбитин **ТАТЬЯНА ЕФИМОВНА КАЙГОРОДОВАНЫ** 50 сааскын туолар үбүлүөйдээх күнүгүнэн итиитик-истиҥник ис сүрэхпититтэн эҕэрдэлиибит!

Эн күн бүгүҥҥэ диэри төрөөбүт нэһилиэккэр бастаан совхозка, онтон участковай балыыһаҕа бар дьонуҥ туһугар үтүө суобастаахтык үлэлии сылдьаргынан биһиги киэн туттабыт. Доҕотторгор, бар дьоҥҥор кыһамньыгын, көнө-үтүө майгыгын үрдүктүк сыаналыыбыт, дириҥ махталынан ахтабыт. Дьиэ кэргэн маанылаах ийэтэ, тапталлаах эбэтэ, өрүү минньигэс астаах, сылаас дьиэлээх, ыалдьытымсах күндү дьүөгэбит, чугас дьонуҥ, оҕолоруҥ, сиэниҥ тапталларыгар уйдаран уһун үйэлэн! Саахырдым диэн санаарҕаама, кырыйдым диэн хомойума, эдэрдии эрчимҥин, кэрэ мөссүөҥҥүн, олохчо тардыһыыгын сүтэримэ! Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, олохчо, үлэҕэ ситиһиилэри, дьолу-соргуну!

Эҕэрдэни кытта Көбөкөн орто оскуолатыгар бииргэ үөрэммит дьүөгэлэриҥ

Күндү кэргэммин, күн күбэй ийэбитин, эйэҕэс эбээбитин, «Кэнчээри» оҕо саадын иитээччитин, Саха республикатын үөрэҕин туйгунун **ЗЫРЯНОВА ТАТЬЯНА НИКОЛАЕВНАНЫ** 60 сааскын туолар үөрүүлээх үбүлүөйүгүнэн итиитик-истиҥник эҕэрдэлиибит!

Баҕарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, үлэҕэр-хамнаскар үрдүк ситиһиилэри. Саахырдым диэн сананыма, ыалдьары билинимэ, биһиги Эйигинэн киэн туттабыт, үрдүк ситиһиилэриҥ, дьоҥҥо үтүө сыһыаныҥ биһиэхэ холобур буолаллар. Биһиги барыбыт туһугар кыһамньыгын сыаналыыбыт, улахан махталбытын тиэрдэбит. Баҕа санаабыт бастыҥын, истиҥ эҕэрдэбитин аныыбыт.

Кэргэнин, оҕолоруҥ, сиэннэриҥ, кийиитиҥ, күтүөтүҥ

От 16 июля 2013 г.

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель сельскохозяйственного назначения, по адресу: * Хатын-Арынский наслег, ур. Сексел, площадью 50000 га для ведения крестьянского (фермерского) хозяйства. За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор Р.К. Колодезников

От 16 июля 2013 года

ИЗВЕЩЕНИЕ

В соответствии с Земельным кодексом Российской Федерации, информируем о предоставлении в аренду земельных участков из земель населенных пунктов по адресу: * Ленский наслег, с. Намцы, ул. Западная, 6, площадью 1231,00 кв.м под ЛПХ (приусадебный участок). За справками обращаться в администрации соответствующих наслегов.

Директор Р.К. Колодезников

СВЕДЕНИЕ

об исполнении бюджета, о численности муниципальных выборных должностей, муниципальных служащих и работников муниципальных учреждений МО «Хатын-Арынский наслег».

За 1 полугодие 2013 г. исполнение бюджета МО «Хатын-Арынский наслег» составило:

* по доходам 21 362 361,73 руб. (Двадцать один миллион триста шестьдесят две тысячи триста шестьдесят один) руб. 73 коп., что составляет 52% от уточненного годового плана по доходам, по расходам в сумме 20 397 171,65 руб. (Двадцать миллионов триста девяносто семь тысяч сто семьдесят один) руб. 65 коп., что составляет 49,7% на 01 июля 2013 г.

* численность муниципальных служащих администрации МО «Хатын-Арынский наслег» составляет 7 человек, затраты на содержание муниципальных служащих 1 355 670,79 руб. (Один миллион триста пятьдесят пять тысяч шестьсот семьдесят) руб. 79 коп.

Исп. главный специалист М.В. Местникова

РАСПОРЯЖЕНИЕ
16.07.2013 № 1486-р с. Намцы
Об утверждении средней рыночной стоимости одного квадратного метра площади жилого помещения в МО «Намский улус» на 2 квартал 2013 года

Во исполнение приказа № 124 от 03.09.2010 года Министерства строительства и промышленности строительных материалов РС(Я) «Об утверждении методики определения средней рыночной стоимости одного квадратного метра площади жилого помещения в муниципальных образования РС(Я)», для реализации распоряжения главы МО «Намский улус» № 1359р от 6 октября 2010 года «Об определении средней рыночной стоимости одного квадратного метра площади жилого помещения в МО «Намский улус» распоряжаюсь:

1. Утвердить, для расчета размера социальных выплат за счет средств бюджета разных уровней, среднюю рыночную стоимость одного квадратного метра площади жилого помещения на 2 квартал 2013 года в размере 34338,05 (тридцать четыре тысячи триста тридцать восемь руб. пять коп.) за 1 квадратный метр жилого помещения.

2. Управлению социальной защиты (Н.Г. Парников), управлению капитального строительства и архитектуры (Сысолятина А.П.) при определении суммы средств социальных выплат за счет средств бюджета разных уровней, выделяемых на приобретение (строительство) жилых помещений категориям граждан, имеющим на это право в соответствии с действующим законодательством, руководствоваться утвержденной средней рыночной стоимостью одного квадратного метра площади жилого помещения.

3. Настоящее распоряжение опубликовать в средствах массовой информации.

4. Контроль за исполнением настоящего распоряжения оставляю за собой.

И.о. главы улуса С.С. Матвеев

Расчет средней рыночной стоимости 1 кв.м жилья в Намском улусе за 2 кв. 2013 года.
По методике Минстроя РС(Я) (приказ 03.09.2010 г.)

Спр	Свр		См		Сстр	Кр	Кдефл	п
34338,05	9757,15	58684	24911,03		44000	1	1	4
БТИ	статистика		СМИ	УКСиА				

РАСПОРЯЖЕНИЕ
от 16 июля 2013 г. № 94
Об определении мест размещения предвыборной агитации на территории муниципального образования «Хомустахский 2-й наслег»

В соответствии с п. 7 ст. 54 Федерального закона от 12.06.2002 г. № 67 ФЗ «Об основных гарантиях избирательных прав на участие в референдуме граждан Российской Федерации», Закона Республики Саха (Якутия) от 18 октября 2007 г. 497-З № 1007-III (ред. от 19.04.2013) “О выборах народных депутатов Республики Саха (Якутия)”, Закона Республики Саха (Якутия) от 28 сентября 2011 г. 964-З № 815-IV (ред. от 15.03.2013) “О муниципальных выборах в Республике Саха (Якутия)”, распоряжаюсь:

1. Установить перечень специальных мест для размещения печатных предвыборных агитационных материалов (прилагается).

2. Запретить размещение предвыборных агитационных материалов в период подготовки и проведения выборов на памятниках, обелисках, зданиях, сооружениях и в помещениях, имеющих историческую, культурную или архитектурную ценность, а также в помещениях избирательных комиссий, в помещениях для голосования и на расстоянии менее 50 метров от входа в них.

3. Опубликовать (обнародовать) настоящее распоряжение.

4. Распоряжение вступает в силу со дня подписания.

5. Контроль за исполнением настоящего распоряжения оставляю за собой.

Глава МО Дмитриев А.К.

Приложение
к распоряжению от 16 июля 2013 года № 16
Перечень мест для размещения предвыборных печатных агитационных материалов

№	Место размещения агитационных материалов	Адрес места размещения
1	Доска объявлений у здания администрации	ул. Леонтьева, 2
2	Рекламный щит у здания магазина «Радуга»	ул. Леонтьева, 20

РЕШЕНИЕ
от 11 июля 2013 г. №9-4
Об утверждении улусной целевой программы «Профилактика туберкулеза в Намском улусе на 2013-2015 гг.»

В соответствии с Федеральным законом № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» от 06.10.2003 г., на основании Устава муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить муниципальную целевую программу «Профилактика туберкулеза в Намском улусе на 2013-2015 гг.» согласно приложению.

2. Опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее Решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по социальной политике и труду (председатель Маркова Л.М.).

Председатель Улусного (районного) Совета А.Х. Христофоров
И.о. Главы улуса С.С.Матвеев

РЕШЕНИЕ
от 11 июля 2013 г. №9-5
Об утверждении улусной целевой программы «Размещение твердых бытовых отходов (IV класса опасности) в Намском улусе (районе) на 2013-2016 гг.»

В соответствии с Федеральным законом № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» от 06.10.2003 г., на основании Устава муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить муниципальную целевую программу «Размещение твердых бытовых отходов (IV класса опасности) в Намском улусе (районе) на 2013-2016 гг.» согласно приложению.

2. Опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее Решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по строительству и ЧС (председатель Кутуков В.В.).

Председатель Улусного (районного) Совета А.Х. Христофоров
И.о. Главы улуса С.С.Матвеев

РЕШЕНИЕ
от 11 июля 2013 г. №9-6
Об утверждении муниципальной целевой программы «Энергоресурсосбережение и повышение энергетической эффективности в муниципальном образовании «Намский улус»

в 2013-2016 гг. и на период до 2020 г.»

В соответствии с Федеральным законом № 131-ФЗ «Об общих принципах организации местного самоуправления в Российской Федерации» от 06.10.2003 г., на основании Устава муниципального образования «Намский улус», Улусный (районный) Совет депутатов МО «Намский улус» РЕШИЛ:

1. Утвердить муниципальную целевую программу «Энергоресурсосбережение и повышение энергетической эффективности в муниципальном образовании «Намский улус»

в 2013-2016 гг. и на период до 2020 г.» согласно приложению.

2. Опубликовать настоящее Решение в улусной газете «Энсиэли», на официальном сайте МО «Намский улус» www.sakha.gov.ru/nam.

3. Настоящее Решение вступает в силу с момента официального опубликования.

4. Контроль за исполнением настоящего Решения возложить на постоянную комиссию по строительству и ЧС (председатель Кутуков В.В.).

Председатель Улусного (районного) Совета А.Х. Христофоров
И.о. Главы улуса С.С.Матвеев

БИЛЛЭРИИЛЭР

Намский педагогический колледж открывает мастерскую «Маргарита» с 15 июля по адресу с. Намцы, ул. Советская, 1, магазин «Ткани», 2-й этаж. Предлагет платные курсы закройщик-портной. Курсы 3-месячные, недельные, ежедневные и часовые. Заведующий Чеснокова М.И., а также предлагают платные консультации, раскрой.

Конт. тел.: 89142965262, 89142622696, 89245982981

СЪЕМКА СВАДЕБ И ТОРЖЕСТВ!

Желаете запечатлеть семейные торжества, свадьбы, юбилеи? Нет ничего проще – позвоните по телефону 42-9-48, 89243660623, 89141077316. Мы приедем и по вашему желанию качественно, профессионально снимем на видео и фото с отличным оформлением. Также принимаем заказы на имидж-фильмы, музыкальные клипы, семейное фотографирование на дому, перевод из видеокассет на цифровые носители, монтаж и запись частных видеосъемок.

Чуолкайдааһын

СР Ил Түмэн депутатыгар кандидат Слепцов Н.В. регистрацияламмытын туһунан «Энсиэли» хаһыакка от ыйын 12 күнүнээҕи быһаарыы нүөмэрин 4/2-1 диэн оннугар 5/1-1 диэн ааҕаргытыгар.

Представительство ООО «Профоценка» г. Якутск предоставляет услуги по оценке в с. Намцы, оценка недвижимости, автотранспорта, в том числе после ДТП, земельных участков.

Ул. Ойунского, 2 (зд. Охотобщества).

Тел. 89142732234, 89142640988

ЫТЫКТАБЫЛЛААХ УЛУУС ОЛОХТООХТОРО!

«Ыраас уу» тэрилтэ «3 сыл бииргэ» Акцияны биллэрэр. Саҥа ыраас уулаах баллону 500 солк. атыылаһыахха сөп. Дьиэҕэ тиэрдии – 50 солк.

Биһиги аадырыспыт: Аппааны бөһ., Лена уул. 16-та.

Тел. 8914-300-70-11, 8924-873-73-11 уонна 23-3-21.

ЫРААС УУНУ ИҺИЭҤ — ЧӨЛ ТУРУКТАНЫАН!

ООО «Уйгу» производит бетонные работы из своего материала, по следующим видам:

– Устройство ленточных фундаментов для частных домов.

– Проездов, площадок и тротуаров.

Тел. 89143033016, 89244602771

Деньги легко и быстро!

За 5 минут от 2000 до 15000 без залога и поручительства всего по 2-м документам.

Адрес: с. Намцы, ул. Ленина, 12/2, 2-й этаж (здание магазина «Электра продукты»)

Продаю частный 2-этажный дом, баня, гараж арболитовый, газ, водопровод. Право аренды на земельный участок.

Тел. 89244617316, 89248604967

МБОУ «Намская СОШ № 1 им. И.С. Гаврильева» объявляет набор на курсы водителей автотранспортных средств категории «В».

Тел. 89243677194, 89142816708

В связи с промывкой и дезинфекцией емкости для подачи холодного водоснабжения кот. «РУС» по ул. Привокзальная, Ржевская подача воды будет отключена с 19 по 20 июля 2013 г.

Продается земельный участок 12 сот по ул. Таттинская (р-н Нэлэгэр), в собственности, свет, газ рядом.

Тел. 8914-2-751-140, 8914-22-379-36

Продается частный дом 130 кв.м, со встроенным гаражом, с надворными постройками, 2 теплицы.

Тел. 89142247937

Продается участок в с. Намцы, Север-1 и частный дом в с. 1 Хомустах.

Обр. по тел. 89841057994

Продается Тойота «Камри» 93 г. вып., 4 ВД, литье на 15. Дешево. Срочно.

Тел. 89143032122

Продается недостроенный 2-этажный частный дом 8х8, гараж на 2 а/м по ул. Ленская. Цена договорная.

Тел. 89141022877

Продается 3-комн. кв. по ул. Аммосова (теплица, душ, кладовка, гараж).

Тел. 89142892325, 89247686355

Редакции газеты «Энсиэли» **требуется водитель** со своим авто.

Справки по тел. 89142634010

Сниму квартиру или частный дом в Намском районе на длительный срок.

Тел. 89644171897

Продаю участок в с. Аппаны 25 соток, газ, свет, водопровод рядом.

Тел. 89248696289, 89248696293

Продается КАМАЗ-5511, карьерник на ходу.

Тел. 89142876915

Любые строительные работы. Быстро. Качественно.

Тел. 89143032122

Грузовые перевозки до 2-х тонн по селу, по городу.

Тел. 89841160270, 89243661967

Прошу считать недействительным паспорт серии 9806 № 024616 на имя Федорова Ньургуна Константиновича, водительское удостоверение 14 УМ 639615, выдан 16.10.2010 г., разрешение на ношение гладкоствольного охотничьего ружья, СНИЛС.

КЭРИЭСТЭБИЛ

Муома улууһуттан төрүттээх Черов Валерий Иванович ыарахан ыарыыттан соһумардык күн сириттэн күрэммитэ бэс ыйын 17 күнүгэр 40 хонугун туолар. Валерий Ивановиһы биһиги Нам улууһун Салбаҥ нэһилиэгэр күтүөт буолан кэлэн Энсиэли хочотун иккис дойду оҥостон олоруоҕуттан билэбит. Араас сылларга Валерий Иванович «Таастаах» совхоз профсоюһун бэрэссэдээтэлинэн, кулууп дириэктэринэн, оскуола завхоһунан үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ. Салбаҥна олорор кэмигэр хас да сыл учаастактааҕы быыбардыыр хамыыһыйа бэрэссэдээтэлинэн талыллан үлэлииригэр суол-иис мөлтөх буолан элбэхтэ сатыы хаампыт түгэннэрдээх. 2000 сыллаахха Таастаах нэһилиэгэр көһөн кэлэн оскуолаҕа завхоһунан, кэлиҥҥи сылларга саха төрүт сүөһүтүн сайыннарар сыаллаах «Тускул» генофоннай питомник фермытыгар тас үлэһитинэн үлэлээбитэ. Биһиги Валерийбыт киһи быһыытынан сүрдээх көнө, эйэҕэс майгылааҕа, куруутун үөрэ-көтө, байаанын кууспутунан ыллыы-туойа сылдьар идэлээҕэ, оҕону кытта оҕо, эдэри кытта эдэр, кырдьаҕаһы кытта кырдьаҕас, мэлдьитин көмөлөһө, аргыый аҕай сүбэлии-амалыы сылдьара. Араас таһымнаах культурнай-спортивнай тэрээһиннэр Валерийа суох ааспаттара, ол курдук кини байаанынан солота, хабарҕа ырыата, эр дьон ансамбылыгар ыллаабыт ырыалара куруутун ситиһии аргыстаах буолаллара. Ордук табыллан уобараска киирэн Валерий театрализованнай туруорууларга, сценкаларга наар сүрүн оруолу оонньуура. Нэһилиэк уус-уран самодеятельноһын коллектива фестиваль күрэҕэр бириистээх миэстэттэн түспэт этэ, онно Валерийбыт киллэрбит кылаата улахан. Быйыл бүтэһигин фестивальга кыттыыта буоларын хантан билиэхпитий, ол иһин да дьаныһан туран бары жанрдарга кыттыбыт эбит... Төрөөбүт дойдутун Муоманы ис сүрэҕиттэн иэйэн ахтара, «Муомалары көрүстүм», – диэн үөрэн сэгэйэн кэпсииритэн биһиги билбэт да дьоммутун билэр курдук буоларбыт. Валерий Иванович олоҕун тиһэх күннэригэр диэри дьон үөрүүтүн үөрүү, дьон кыһалҕатын кыһалҕа оностон, иккис дойду оҥостубут Таастааҕын нэһилиэгэ сайдарын туһугар үлэлээн-хамсаан кэлбитэ. Доҕоругар көмөлөһөн атын нэһилиэккэ үлэлии сылдьан соһуччу суох буолбутун истэн саатар бырастыыласпакка хааллыбыт диэн нэһилиэк дьоно-сэргэтэ төһө да харааһыннарбыт, ахтылҕаннаах Муоматыгар, төрөөбүт буоругар көмүс уҥуоҕа көтөҕүлүннэ диэн санаабытын уоскутунабыт... Оҕолоругар Валентиҥҥа, Лилианаҕа, Катяҕа, бары аймахтарыгар, үөлээннээхтэригэр дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит. Күндү доҕорбут, аҕа табаарыспыт Валерий Иванович сырдык мөссүөнүн умнубаппыт.

Нам улууһун Таастаах нэһилиэгин олохтоохторо, доҕотторо.

Күнду балтыбытыгар Марианнаҕа, күтүөппүтүгэр Аркадийга, эбээлэригэр Лидия Федоровнаҕа, Аграфена Федотовнаҕа тапталлаах оҕолоро, сиэннэрэ

ТОЛИК

хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириҥ кутурҕаммытын тиэрдэбит.

Үөдэйтэн, 1 Хомустаахтан, Покровскайтан, А. Бэстээхтэн аймахтаргыт

Выражаем глубокое соболезнование матери, сыну, родным по поводу кончины после тяжелой продолжительной болезни любимой дочери, матери, сестры

ДУРАЕВОЙ (ЮМШАНОВОЙ)
Галины Николаевны.

Глубоко скорбим, крепитесь.

Соседи

Редактор э.т. В. Н. РЫКУНОВА

ОТДЕЛЛАР:
редакторы солбуйааччы — ***41496,***
сургу тиһии,
хаһыаты таҥыы — ***41332,***
бухгалтерия — ***41141,***
факс — ***41141, 41496.***

Тэрийэн таһаарааччылар: СР Правительствота, «Нам улууһун «Энсиэли» хаһыат редакцията» автономнай учреждение. Сибээс, информационнай технологиялар уонна маассабай коммуникациялар эйгэлэригэр кэтээн көрүүгэ Федеральнай сулууспа СР управлениетыгар 2012 с. олунньу 7 күнүгэр регистрацияламмыт нүөмэрэ — ***ПИ №ТУ14-0216.***

Сурукка ааккытын-суолгутун, үлэҕитин, дьиэҕит аадырыһын чопчу ыйыҥ. Редакцияҕа киирбит суруктар төннөрүллүбэттэр. ***Автор этэрэ хаһыат санаатыныын мэлдьи биир буолбат.***

«ЭҤСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам улууһа, Нам сэл., Заложнай уул. 4.
E-mail: Namtsy41141@mail.ru; editor@namtsy.sakha.ru

«Энсиэли» хаһыат
РИС талылынна, таҥылынна
уонна бэчээттиир сыаҕар бэчээттэннэ.
Аадырыһа: Нам сэл. Заложная уул. N4
Формата А3. Кээмэйэ 2,0 бэчээт. лиис
Көҥүл сыананан атыылаллар
Индексэ — 54889. Тираһа — 1521
Бэчээккэ илии баттаныытын графига — 12:00 ч. 18.11.2013 с.
Бэчээккэ илии баттанна —11:20 ч. 18.11.2013 с.